

သင်ခန်းစာ (၁)

လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်

အချိန် (၃ နာရီ)

ရည်ရွယ်ချက်

- ✓ လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်အရေးကြီးပုံကို သိရှိနားလည်လာစေရန်။
- ✓ လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့် အဓိပ္ပါယ်ကို သိရှိ နားလည်လာစေရန်။
- ✓ လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်သော နိုင်ငံတကာ " စံ " သတ်မှတ်ချက်နှင့် ပြဌာန်းချက်များကို သိရှိလာစေရန်။
- ✓ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်နှင့်ပတ်သက်သော ပြဌာန်းချက်များကို ယှဉ်တွဲ လေ့လာ သိရှိနိုင်စေရန်။

လှုပ်ရှားမှု (Activity) - Barometer Line

(၂၅ မိနစ်)

လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုအပေါ် ဗဟုသုတ၊ အယူအဆ ဆန်းစစ်ခြင်း

- သင်တန်းသားများကို ခမ်းမအလည်တွင် ရပ်ခိုင်းပါ။
- ခမ်းမ၏ တဖက်အစွန်းတွင် (၁၀၀) ရာခိုင်နှုန်း တခြားတဖက်အစွန်းတွင် (၀) ရာခိုင်နှုန်း အလည်တွင် (၅၀) ရာခိုင်နှုန်း အဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါ။ (ထိုနေရာသည် သင်တန်းသားများ သွားလာနိုင်သော နေရာဖြစ်ရန်လိုအပ်ပြီး တတန်းတည်းဖြစ်ရမည်)
- သင်တန်းနည်းပြမှ အကြောင်းအရာ တစ်ခုကို ဖတ်ပြမည်ဖြစ်ကြောင်း ထိုအကြောင်းအရာကို မိမိအနေဖြင့် လက်ခံနိုင်မှု အတိုင်းအတာအရ (၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်းထောက်ခံတယ်၊ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းထောက်ခံတယ် ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းထောက်ခံတယ်) သက်ဆိုင်ရာ ရာခိုင်နှုန်းအတိုင်းအတာတွင် ရပ်နေစေပါ။
- သင်တန်းနည်းပြက အကြောင်းအရာများကို တစ်ခုခြင်းဖတ်ပြပါ။ (သင်တန်းသားများကို တစ်ဦးချင်းစီ လွတ်လပ်စွာ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရန် တိုက်တွန်းပေးပါ)
- ဘာကြောင့်ထိုနေရာတွင် ရပ်သလဲဆိုတဲ့ အယူအဆကို မေးမြန်းဆွေးနွေးပေးပါ။

ဖတ်ပြရမည့်အကြောင်းအရာများ

- လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုသည် လူ့အခွင့်အရေးတစ်ခုဖြစ်သည်။
- လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုသည် အနောက်တိုင်း အယူအဆဖြစ်သည်။
- လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုသည် ခရစ်ယန်အယူအဆ (သို့မဟုတ်) အစ္စလာမ်အယူအဆ ဖြစ်သည်။
- လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ်ခွင့်ကို လိုအပ်ပါက ကန့်သတ်နိုင်သည်။

- လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုသည် မိမိတို့ကိုးကွယ်ရာ ဘာသာရေးရှည်တည်တံ့မှုကို အကာအကွယ် ဖြစ်စေသည်။
 - မြန်မာနိုင်ငံတွင် လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ယုံကြည်ခွင့် အပြည့်ရှိသည်။
 - လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုဆိုတာ လူတွေအတွက် မရှိမဖြစ် အရေးကြီးသည်။
- ဆောင်ရွက်ပြီးပါက

Conjunction; လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး သင်တန်းသူ သင်တန်းသားများ အနေဖြင့် မတူကွဲပြားစွာ နားလည် လက်ခံထားတယ်ဆိုတာကို တွေ့ရကြောင်း၊ ယခု သင်တန်း၊ ဆွေးနွေးပွဲတွင် မရှင်းလင်းသည့် အချက်များကိုလည်း ထည့်သွင်းဆွေးနွေးသွားမှာဖြစ်ကြောင်း၊ လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုက ဘာကြောင့်အရေးကြီးလဲ ဆိုတာကို ဆက်လက်ဆွေးနွေးသွားကြမယ် ဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုပြီး အောက်ပါ အချက်များကို ဆွေးနွေးရှင်းပြပေးပါ

ဗဟုသုတပေးခြင်း (Input)

(၁၀ မိနစ်)

FoRB လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်သည် ဘာကြောင့်အရေးကြီးသလဲ ဆိုလျှင်

- တစ်ဦးချင်းအတွက် အရေးကြီးခြင်း
- အခြားအခွင့်အရေးများနှင့် ဆက်နွှယ်နေခြင်း
- ကန့်သတ် ဆက်နွှယ်မှု (လူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိုထိခိုက်စေခြင်း၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းကို အားနည်းစေခြင်း၊ အကြမ်းဖက်မှုများကိုမြှင့်တက်စေခြင်း)

FoRB သည် ဘာကြောင့် အရေးကြီးပါသလဲ။

အမေရိကန်သမ္မတ Franklin D. Roosevelt သည် တနိုင်ငံနှင့်တနိုင်ငံအကြား ငြိမ်းချမ်းစွာအတူ ယဉ်တွဲနေထိုင်နိုင်ရန်အတွက် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့် (၄)ချက်ကို အလေးထားလုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့မှာ လွတ်လပ်စွာပြောဆိုခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်၊ တောင့်တခြင်းမှ ကင်းဝေးခြင်းနှင့် ကြောက်ရွံ့ခြင်းမှ ကင်းဝေးခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

လူတိုင်းမှာ လွတ်လပ်စွာတွေးခေါ်ပိုင်ခွင့်၊ ဆင်ခြင်တုံ တရားရှိခွင့်နှင့် ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်တို့ကို ရံဖန်ရံခါ FoRB အဖြစ် ရည်ညွှန်းထားပြီး ကနဦး လွတ်လပ်ခွင့်၊ အလွန်အရေးကြီးသော၊ အခြေခံ အကျဆုံးသော လူ့အခွင့်အရေး တစ်ခုအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဒီမိုကရေစီလူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်း၏ အုတ်မြစ်တခု အဖြစ်လည်းကောင်း မှတ်ယူထားကြသည်။

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်မှုအပေါ် ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သော ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်မှုများနှင့် အောက်ခြေရှိ ဘာသာရေးနှင့် ကိုးကွယ် ယုံကြည်မှုများကို ဖိနှိပ်ခြင်းသည် ဘုရားမဲ့ဝါဒီများနှင့် မယုံကြည်သူများအပါအဝင် ဘာသာရေးအုပ်စုများ အားလုံးအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှု ဖြစ်စေခြင်းနှင့် ထိုအဖြစ်အပျက်သည် ကမ္ဘာအနှံ့တွင် ဖြစ်ပေါ်နေလျက်ရှိသည်။

ဘာသာရေးလွတ်လပ်ခွင့်သည် လူတိုင်းချင်းစီ၏ ကိုယ်ပိုင်ဝိသေသရှိခွင့်၊ ကိုယ်ပိုင်ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ခွင့်နှင့် မြင်သာထင်သာ ထုတ်ဖော်ခွင့်များ ပေးစွမ်းနိုင်ခြင်းကြောင့် အရေးကြီးပါသည်။ FoRB ကို ချိုးဖောက်ခြင်းသည် အသက်ရှင်ရပ်တည်ခွင့်၊ ပုဂ္ဂလိကလွတ်လပ်ခွင့်၊ စုဝေးခွင့်၊ ထုတ်ဖော်ခွင့် အစရှိသော နိုင်ငံသား၊ နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးများနှင့် အခြားလူမှုရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အခွင့်အရေးကို ဆက်နွှယ်ပြီး ခြိမ်းခြောက်မှုများဖြစ်လာစေသည်။

ဘာသာအပေါ်အခြေခံပြီးခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းသည် လူနည်းစုဘာသာဝင်များအား လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေး နယ်ပယ်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခွင့်ကို ထိခိုက်စေနိုင်ပြီး ချည့်နဲ့သော လူ့အသိုင်းအဝိုင်း ဖြစ်လာစေဖို့ ပံ့ပိုးပေးနေသည်။ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီး၊ ကလေး၊ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများနှင့် ဒုက္ခသည်များကို အကာအကွယ်မဲ့စေသည်။

FoRB သည် အားလုံးကိုအကျိုးအမြတ်ရရှိစေသည့် အရာဖြစ်ပြီး ဘာသာရေးအုပ်စုများ၊ ဒီမိုကရေစီထွန်းကားရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် အခြားလူ့အခွင့်အရေးများအကြား ငြိမ်းချမ်းစွာအတူ ယဉ်တွဲနေထိုင် နိုင်မည့် အခြေအနေကိုလည်း ဖန်တီးပေးပါသည်။ ထို့ကြောင့် လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ် ယုံကြည်ခွင့်ရရှိရန် လုပ်ဆောင်နေခြင်းသည် ယေဘုယျအားဖြင့် လူ့အခွင့်အရေးကို မြှင့်တင်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

FoRB ကိုအပြင်းအထန် ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်ခြင်း၏ အကျိုးဆက်များ

- ☐ စီးပွားရေး။
- ☐ အမျိုးသမီးများ၏ လူမှုစီးပွားရေးအဆင့်အတန်း။
- ☐ ကျန်းမာရေး။
- ☐ အရပ်ဘက်လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် ဒီမိုကရေစီထွန်းကားရေး။
- ☐ ဆိုးရွားသောပဋိပက္ခနှင့် စစ်အသံစရိတ်မြင့်မားခြင်း။
- ☐ ထူးခြားဆန်းကျယ်သောအရာများဖြစ်စေနိုင်သော စိတ်အစွမ်းတန်ခိုး။

ထို့ကြောင့် FoRB သည် လူသားတိုင်းချင်းစီ၏ အခြေခံအခွင့်အရေးဖြစ်ရုံသာမက နိုင်ငံ၏ ဒီမိုကရေစီရေးနှင့် စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံသားများ၏ သာယာဝပြောရေးနှင့် တိုင်းသူပြည်သားများ၏ တည်ငြိမ် အေးချမ်းရေးအတွက်ပါ မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည်။ FoRB သည် မိမိကိုယ်မိမိ ဘာသာတရားကို ယုံကြည်သူအဖြစ် လက်ခံသူနှင့် မယုံကြည်သူအဖြစ်လက်ခံထားသူ - မည်သူမဆို (လူတိုင်း) အတွက် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။

Trainer Notes

လူတိုင်းအတွက် ဘာသာရေးလွတ်လပ်ခွင့် (သို့မဟုတ်) လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့် စာအုပ်၊ စာမျက်နှာ (၇) မှ (၁၀) ထိ ဖတ်ရှုလေ့လာရန်။

လှုပ်ရှားမှု (Activity)

(၁၅ မိနစ်)

- ဘာသာတရားများ၏ သင်္ကေတပုံများကို ရှင်းပြပြီး နံရံ (သို့မဟုတ်) သင်ပုန်းပေါ်တွင် ကပ်ထား ပေးပါ။
- ထိုနောက် သင်တန်းသားများကို အောက်ပါမေးခွန်းမေးပြီး ဆွေးနွေးမှု ပြုလုပ်ပါ။
မေးခွန်း - လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုက ဘယ်ဘာသာတရားကို ကာကွယ်ပေးထား သလဲ။
- သင်တန်းသားများတင်ပြချက်အပေါ် နည်းပြမှ ဘာသာများအလိုက် သင်္ကေတရုပ်ပုံများကို မဲပေး စနစ်ဖြင့် မဲပေးခိုင်းပါ။
- ထိုနောက် အောက်ပါတို့ကို ရှင်းပြဆွေးနွေးရန်။

ဗဟုသုတပေးခြင်း (Input)

(၂၀ မိနစ်)

FoRB is not protect religion. It protect people who belief religion

- လွတ်လပ်စွာယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်ဆိုတာ ဘာသာတရားတွေကို အကာအကွယ်ပေးတာ မဟုတ်ဘဲ၊ ဘာသာတရားအပေါ် ယုံကြည်သက်ဝင်သူတွေကို အကာအကွယ်ပေးတာဖြစ်ပါတယ်။
- ဘာသာရေးတွေကို ကာကွယ်ပေးတာမဟုတ်ပါ လူတွေကို အကာအကွယ်ပေးတာဖြစ်ပါတယ်။
- လူတွေဆိုတဲ့အထဲမှာ ကိုးကွယ်တဲ့သူတွေပါသလို ဘယ်ဘာသာမှ မကိုးကွယ်တဲ့သူတွေလည်း ပါဝင် ပါတယ်။

X (not FoRB)	FoRB

လှုပ်ရှားမှု - Activity

(၁၅ မိနစ်)

- သင်တန်းသားများအား အောက်ပါ မေးခွန်းများမေးပြီး ဆွေးနွေးခိုင်းပါ။
မေးခွန်း - ဘာသာတရားတွေကို ဝေဖန်ဆန်းစစ်ခွင့်ပြုသင့်သလား၊
- ဘာသာတရားတွေအပေါ် မိမိအယူအဆအတိုင်း ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ပေးသင့်သလား၊

ဗဟုသုတပေးခြင်း (Input)

(၂၅ မိနစ်)

နည်းပြမှရှင်းပြရန် - ဘာသာတရားတစ်ခုနဲ့ပတ်သက်ပြီးလျှောက်ပြောတဲ့လူတွေက သူတို့အနေဖြင့် လွတ်လပ်စွာ ပြောဆိုဝေဖန်ခွင့်ရှိတယ်။ ဒီလိုပြောတဲ့အပေါ်နှင့် ပြောသူကို အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်တာ၊ ထောင်ထဲသွင်းတာတွေကို လုပ်ပိုင်ခွင့် မပေးထားပါဘူး။ ကိုယ့်ယုံကြည်မှုထုတ်ဖော်ပြောဆိုတဲ့လူကို ကာကွယ်ပေးတဲ့ ဟာက FoRB ဖြစ်ပြီး ဘာသာတရားကို အကာအကွယ်ပေးထားတာမဟုတ်ပါ။ ဒါပေမယ့် ပြောလိုက်တဲ့အတွက် ဖြစ်လာတဲ့ သက်ရောက်မှုတွေရှိနေတာကို ပြောသင့်၊ မပြောသင့်ကို ပြောဆိုသူတွေက ကြိုတင်စဉ်းစားပြီးမှ ကိုယ့်ရဲ့လွတ်လပ်စွာပြောဆိုခွင့်ကို ကျင့်သုံးဖို့လိုပါတယ်။

- FoRB က ဘာသာတရားတွေကိုဝေဖန်မှုအတွက်ခွင့်ပြုထားတယ်။
- ဘာသာတရားအလုံး တစ်ခုထဲ တူညီဖို့ မဟုတ်ဘဲ၊ ဘာသာတရားအားလုံး တည်ရှိမှု အသိအမှတ်ပြုတယ်။
- ဘာသာရေးနှင့် နိုင်ငံရေး ရောယှက်မှု မဖြစ်စေဖို့အတွက် ထောက်ခံ အားပေးထားတယ်။
- ယုံကြည်သူ၊ ကိုးကွယ်သူတွေကို ကင်းမဲ့အောင် လုပ်ဆောင်ပေးခြင်းမဟုတ်ပါ။

Trainer Note: အထက်ပါကိစ္စနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဥပမာပေးရမည့်အချက်များ	
ပြောဆိုသင့်တဲ့စကား	မပြောဆိုသင့်သောစကား
- ဘာသာတရား အယူအဆ အချက်အလက်ကို အခြေပြုပြီး ပြောဆိုခြင်း	- ကိုးကွယ်သူများကို အခြေပြုပြီး ပြောဆိုခြင်း
- ဝေဖန်ဆန်းစစ်မှုပြုလုပ်သည့် သဘောဆောင်ခြင်း	- အများနာမ်စား (တွေ) ထည့်ပြီး မကောင်းပြောခြင်း
	- ပုတ်ခက်ပြောဆိုမှု အသွင်ဖြစ်ခြင်း

FoRB ကို ယေဘုယျ အထင်အမြင်လွဲမှားမှုများ

❑ ဘာသာတရားများကိုသာ ကာကွယ်ခြင်း၊ ဝေဖန်ခြင်းနှင့် သယောဉ်းမူလသော အယူအဆများနှင့် ဩဝါဒများကို ကာကွယ်ရန်မဟုတ်။

အခြားလူ့အခွင့်အရေးများကဲ့သို့ FoRB သည် ဝေဖန်ခြင်းမူလသော အယူအဆများနှင့် ဩဝါဒများကို ကာကွယ်ပေးခြင်းမဟုတ်ဘဲ ထိုအယူအဆ၊ ဩဝါဒအမြင်ကို ဆုပ်ကိုင်ထားသော လူသားများကိုသာ အကာ အကွယ်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။

❑ ကွဲပြားသောဘာသာများအကြား သဟဇာတဖြစ်စေရန်နှင့် တခုတည်းဖြစ်စေရန် အတင်းအကြပ် လုပ်ဆောင်ခြင်း။

ForB သည် မတူကွဲပြားသောဘာသာဝင် အုပ်စုများအတူတကွ ယှဉ်တွဲနေထိုင်ပြီး အချင်းချင်း အကြား အပြန်အလှန်လေးစားမှုကို ဖြစ်စေသော ဘာသာမျိုးစုံပေါင်းစုံခြင်းနှင့် ဘာသာတရားများ စုံလင်စွာ တည်ရှိမှုကိုသာ ဖြစ်စေသည်။

❑ အနောက်တိုင်း/ခရစ်ယာန် အယူအဆ သက်သက်ဖြစ်ခြင်း။

ForB နှင့် ForB အပေါ်ကန့်သတ်ချက်များကို ကမ္ဘာ့တိုက်ကြီးတိုင်းတွင် မြင်တွေ့ရသည်။ ဘာသာရေး ဆိုင်ရာ အဖွဲ့ အားလုံးသည် တနည်းမဟုတ်တနည်း ပစ်မှတ်ထားကာ ကန့်သတ်ချုပ်ချယ် ခြင်းများ ကြုံနေရသည်။ ကမ္ဘာ့အဓိကဘာသာကြီးများမှ ခေါင်းဆောင်များသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စိတ်ရှည်သည်းခံမှုနှင့် ForB ၏ အနှစ်သာရများကို ခေတ်သစ် လူ့အခွင့်အရေးစာချုပ်စာတမ်းများ မပေါ်သေးမှီကပင်လျင် ဟောပြောသွန်သင်မှု ပြုခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ်ယုံကြည်ခွင့်ဆိုတာဘာလဲ

လှုပ်ရှားမှု (Activity)

(၂၅ မိနစ်)

- သင်တန်းသားများကို အဖွဲ့ငယ်ဖွဲ့ပြီး လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ်ယုံကြည်ခွင့် ဆိုတာဘာလဲ ဆိုတာကို ဆွေးနွေးပြီး စာရွက်ကြီးပေါ်တွင် ချရေးခိုင်းပါ။
- သင်တန်းသားများကို အုပ်စုကြီးအတွင်း ပြန်လည် ဆွေးနွေးတင်ပြ ခိုင်းပါ။
- ထို့နောက် သင်တန်းနည်းပြမှ အောက်ပါ ကိစ္စများကို ဆက်စပ် ဆွေးနွေးရှင်းပြပါ။

ဗဟုသုတပေးခြင်း - Input

(၃၀ မိနစ်)

လွတ်လပ်စွာယုံကြည်ကိုးကွယ်မှု ဆိုတာဘာလဲ

ForB ဆိုသည်မှာ လူတိုင်းအတွက် -

- ဘာသာတရား (သို့) ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှု ရှိပိုင်ခွင့်၊
- ဘာသာတရား (သို့) ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှု ပြောင်းလဲပိုင်ခွင့်၊
- မိမိ၏ ဘာသာတရား (သို့) ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုကို လူသိရှင်ကြား ဖော်ပြခွင့်။
- မယုံကြည်ပါက မကိုးကွယ်ခွင့်၊

ဘာသာရေးလွတ်လပ်ခွင့် (သို့) လွတ်လပ်စွာယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်ဆိုသည်မှာ မတူညီသော ဘာသာတရားများကို ကျင့်သုံးသူနှင့် ခံယူထားသူ တစုံတဦးအားကာကွယ်ပေးရန် ဖြစ်သည်။ အစဉ် အလာအရ၊ အစဉ်အလာမဟုတ်သောနှင့် ဘာသာတရားအသစ်၊ ဘာသာမဲ့နှင့် မယုံကြည်သူများ။ ဝန်ခံ ဖြောင့်ချက်ပေး ပိုင်ခွင့်ကိုလည်း အမြဲကာကွယ်ပေးထားသည်။ အချုပ်အားဖြင့် ForB သည် ဘာသာတရား (သို့) ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်၊ ပြောင်းလဲပိုင်ခွင့်နှင့် ဆန္ဒရှိပါက အများသိစေရန်ထုတ် ဖော်ခွင့်များကို တညီချင်းစီအား ပေးထားသည်။

နိုင်ငံတကာမှ ForB နဲ့ပတ်သက်ပြီး ပြဌာန်းချက်များကိုလေ့လာကြည့်ရအောင်

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်း တွင်ပြဌာန်းချက်များ

အပိုဒ် (၂) လူတိုင်းသည် လူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသည့် အခွင့်အရေးအားလုံး၊ လွတ်လပ်ခွင့် အားလုံးတို့ကို ပိုင်ဆိုင် ခံစားခွင့်ရှိသည်။ လူမျိုးနွယ်အားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အသားအရောင် အားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ကျား မ သဘာဝအားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ဘာသာစကားအားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာအားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံရေးယူဆချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားယူဆချက်အားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံနှင့် ဆိုင်သော၊ သို့တည်း မဟုတ် လူမှု အဆင့်အတန်းနှင့် ဆိုင်သော ဖွဲ့စည်းအားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်း ဥစ္စာ ဂုဏ်အားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ မျိုးရိုးဇာတိအားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အခြား အဆင့်အတန်းအားဖြင့် ဖြစ်စေ ခွဲခြားခြင်း မရှိစေရ။

အပိုဒ် (၁၈) လူတိုင်းမှာ လွတ်လပ်စွာတွေးခေါ်ပိုင်ခွင့်၊ ဆင်ခြင်တုံတရားရှိခွင့်နှင့် ကိုးကွယ်ခွင့်ရှိသည်။ ထိုအခွင့်အရေးများတွင် မိမိကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ သို့မဟုတ် သက်ဝင်ယုံကြည်မှုကို လွတ်လပ်စွာ ကူးပြောင်းခွင့်နှင့် လွတ်လပ်ခွင့်များပါဝင်သည်။ ထို့အပြင် မိမိကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ သို့မဟုတ် သက်ဝင်ယုံကြည်မှုကို တစ်ဦးချင်းဖြစ်စေ၊ အများနှင့်ဖြစ်စေ၊ အများပြည်သူရှေ့မှောက်တွင်ဖြစ်စေ၊ သီးခြားဖြစ်စေ လွတ်လပ်စွာ သွန်သင်ခွင့်၊ ကျင့်သုံးခွင့်၊ ဝတ်ပြုကိုးကွယ်ခွင့်နှင့် ဆောက်တည်ခွင့်ရှိသည်။

နိုင်ငံတကာ နိုင်ငံသားနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ် အပိုဒ် (၁၈)

၁။ လူတိုင်းသည် လွတ်လပ်စွာတွေးခေါ်ပိုင်ခွင့်၊ ဆင်ခြင်တုံတရားရှိခွင့်နှင့် ကိုးကွယ်ခွင့်ရှိသည်။ ထိုအခွင့်အရေးများတွင် လွတ်လပ်စွာ ဘာသာရေး သို့မဟုတ် ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုရရှိခွင့် သို့မဟုတ် ရွေးချယ် ကျင့်သုံးခွင့်နှင့် မိမိကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ သို့မဟုတ် သက်ဝင်ယုံကြည်မှုကို တစ်ဦးချင်း သို့မဟုတ် အများနှင့်ဖြစ်စေနှင့် အများပြည်သူရှေ့မှောက်တွင်ဖြစ်စေ၊ သီးခြားဖြစ်စေ လွတ်လပ်စွာ သွန်သင်ခွင့်၊ ကျင့်သုံးခွင့်၊ ဝတ်ပြုကိုးကွယ်ခွင့်နှင့် ဆောက်တည်ခွင့်ရှိသည်။

၂။ မည်သူမျှ လွတ်လပ်စွာ ဘာသာရေး သို့မဟုတ် ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုရရှိခွင့် သို့မဟုတ် ရွေးချယ် ကျင့်သုံးခွင့်ကြောင့် အတင်းအဓမ္မပြုခံရခြင်း မရှိစေရ။

၃။ တဦးတယောက်၏ဘာသာရေး သို့မဟုတ် ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုကို လွတ်လပ်စွာဖော်ပြခွင့်ကို ဥပဒေနှင့်အညီနှင့် အများပြည်သူ၏လုံခြုံရေး၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၊ ကျန်းမာရေး သို့မဟုတ် အကျင့် စာရိတ္တ သို့မဟုတ် အခြေခံအခွင့်အရေးနှင့် အခြားသူများ၏လွတ်လပ်ခွင့်များကို ကာကွယ်ရန် အလို့ငှာ သာလျှင် ကန့်သတ်မှုပြုနိုင်သည်။

၄။ လက်ရှိစာချုပ်တွင် အစိုးရများအနေဖြင့် မိဘများ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို လေးစားပေးရန်နှင့် လိုအပ်ပါက တရားဝင်အုပ်ထိန်းသူများမှ ကလေးများအား ဘာသာရေးနှင့် ပြည်သူ့နီတိကို သွန်သင်ရာတွင် သူတို့၏ ကိုယ်ပိုင် အစဉ်အလာယုံကြည်မှုစံသတ်မှတ်ချက်များအတိုင်း သွန်သင်ခွင့်ရှိသည်ဟု ကတိပြု ထားပါသည်။

**Declaration On The Elimination Of All Forms Of Intolerance And Of Discrimination
Based On Religion Or Belief ၁၉၈၁ ကြေညာစာတမ်း**

အပိုဒ် (၁)

- ၁။ လူတိုင်းသည် လွတ်လပ်စွာတွေးခေါ်ပိုင်ခွင့်၊ ဆင်ခြင်တုံတရားရှိခွင့်နှင့် ကိုးကွယ်ခွင့်ရှိသည်။ ထိုအခွင့်အရေးများတွင် လွတ်လပ်စွာ ဘာသာရေး သို့မဟုတ် ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုရှိခွင့် သို့မဟုတ် ဘယ်ယုံကြည်မှုကိုမဆို မိမိဆန္ဒဖြင့်ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့်နှင့် လွတ်လပ်ခွင့်ကိုတဦးချင်း သို့မဟုတ် အများနှင့် ဖြစ်စေနှင့် အများပြည်သူရှေ့မှောက်တွင်ဖြစ်စေ၊ သီးခြားဖြစ်စေ လွတ်လပ်စွာသွန်သင်ခွင့်၊ ကျင့်သုံးခွင့်၊ ဝတ်ပြုကိုးကွယ်ခွင့်နှင့် ဆောက်တည်ခွင့်ရှိသည်။
- ၂။ မိမိဆန္ဒဖြင့် ရွေးချယ်ထားသည့် လွတ်လပ်စွာဘာသာရေး သို့မဟုတ် ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုရှိခွင့်ကို ထိခိုက်ပျက်စီးစေရန် အတင်းအဓမ္မပြုခံရခြင်း မရှိစေရ။
- ၃။ တဦးတယောက်၏ဘာသာရေး သို့မဟုတ် ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုကို လွတ်လပ်စွာဖော်ပြခွင့်ကို ဥပဒေနှင့် အညီနှင့် အများပြည်သူ၏လုံခြုံရေး၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၊ ကျန်းမာရေး သို့မဟုတ် အကျင့်စာရိတ္တ သို့မဟုတ် အခြေခံအခွင့်အရေးနှင့် အခြားသူများ၏လွတ်လပ်ခွင့်များကို ကာကွယ်ရန်အလို့ငှာသာလျှင် ကန့်သတ်မှုပြုနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၈)

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးကြေငြာစာတမ်းနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးစာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသောမည်သည့်အခွင့်အရေးကမှ ယခုကြေငြာစာတမ်းကို ကန့်သတ်ရန် သို့မဟုတ် ရုပ်သိမ်းရန် အလို့ငှာ အနက်အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ခြင်း မပြုရ။

General Commend - 22

အပိုဒ် (၁၈) လွတ်လပ်စွာ တွေးခေါ်ခွင့်၊ ယုံကြည်ခွင့်နှင့် ကိုးကွယ်ခွင့်

လွတ်လပ်စွာ တွေးခေါ်ခွင့်နှင့် ယုံကြည်ခွင့်တို့ကို လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ်ခွင့်နည်းတူ ကာကွယ်ပေးရန် လိုအပ်သည်။ ထိုအခွင့်အရေးများကို အရေးပေါ်အခြေအနေမျိုးတွင်ပင် ဆိုင်းငံ့၍ မရနိုင်ပေ။

ကိုးကွယ်မှုဆိုရာတွင် မိရိုးဖလာကိုးကွယ်မှုများသာမက အသစ်ပေါ်ပေါက်လာသော ကိုးကွယ်မှုများနှင့် လူနည်းစုများ၏ ကိုးကွယ်မှုများပါ အကျုံးဝင်သည်။

ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုကို လူတဦးချင်းဖြစ်စေ အခြားသူများနှင့်စုပေါင်း၍ဖြစ်စေ တကိုယ်ချင်း သို့မဟုတ် လူအများရှေ့တွင်ဖြစ်စေ လုပ်ဆောင်ခြင်းဟု ဆိုထားသည်။ လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ်ခွင့်တွင် ဝတ်ပြုခွင့်၊ ကိုးကွယ်ခွင့်၊ ကျင့်သုံးခွင့်နှင့် သင်ကြားပို့ချခွင့်များ အများအပြားပါဝင်သည်။ ယုံကြည်မှုကို တိုက်ရိုက် ထုတ်ဖော်သည့် အခမ်းအနားများ၊ အစီအစဉ်များကျင်းပခြင်း၊ ဝတ်ပြုသည့်နေရာ အဆောက်အဦများ ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ရွတ်ဖတ်သီယဇယ်ခြင်းနှင့် အသုံးအဆောင်များကို စီရင်အသုံးပြုခြင်း၊ သင်္ကေတများကို ဖော်ပြခြင်း၊ အနားယူရက်အဖြစ် သတ်မှတ်ပေးခြင်းတို့ပါဝင်သည်။

ကျင့်သုံးခွင့်ဆိုရာတွင် အခမ်းအနားများကျင်းပခွင့်သာမက ဥပုသ်စောင့်ခြင်း၊ သာသနာအဝတ်အစားများနှင့် ခေါင်းစည်းများဝတ်ဆင်ခြင်း၊ အလှူအတန်းများတွင် ပါဝင်ခြင်း၊ အလှူအခမ်းအနားများတွင်

ဝတ်ပြုသီဆို ခြင်းတို့ပါဝင်သည်။ ဘာသာရေးအားကျင့်သုံးခွင့်နှင့် သင်ကြားခွင့်တွင် အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို လုပ်ဆောင်ခွင့်ပြုခြင်း၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ဘုန်းတော်ကြီးများနှင့် ဆရာများကို ရွေးချယ်နိုင်ခြင်း၊ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ကျောင်းများတည်ဆောက်နိုင်ခြင်း၊ ဘာသာရေးစာပေနှင့် စာစောင်များကို ထုတ်ပေး နိုင်ခြင်းတို့ပါဝင်သည်။

ဘာသာရေးလွတ်လပ်ခွင့်တွင် ဘာသာရေးကို ရွေးချယ်ခွင့်၊ လက်ရှိကိုးကွယ်နေသည့် ဘာသာရေးကို တခြားဘာသာဖြင့်အစားထိုးခြင်း သို့မဟုတ် အယူအဆပြောင်းလဲနိုင်ခွင့်များ ပါဝင်သည်။ ထို့ပြင် မိမိကိုးကွယ်သည့် ဘာသာရေးကို ဆက်လက်ကျင့်သုံးခွင့်များလဲ ပါဝင်သည်။ သို့သော် ဘာသာကိုးကွယ်သူများ သို့မဟုတ် မကိုးကွယ်သူများကို ခြိမ်းခြောက်ခြင်း၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအင်အားသုံးခြင်း၊ တရားစီရင်ခြင်းများဖြင့် အကြပ်ကိုင်လုပ်ဆောင်ပြီး ဘာသာကိုးကွယ်စေခြင်းများနှင့် ဘာသာပြောင်းစေခြင်းများကို တားမြစ်သည်။ ထို့ပြင် ထိုသို့ ဖြစ်စေရန်အတွက် ပညာရေး၊ ဆေးဝါးစောင့်ရှောက်မှုများ၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများနှင့် စာချုပ်ပါ အခြားအခွင့်အရေးများကို ကန့်သတ်ခြင်းများကိုလဲ ရှောင်ရှားရမည်။

ကလေးများအား မိဘအုပ်ထိမ်းသူများက ဘာသာရေးနှင့် စာရိတ္တပညာများသင်ကြားပေးခြင်းကို ဘာသာရေး သင်ကြားခြင်းဆိုသည့်အချက်နှင့်အကြုံးဝင်သည်ဟု ယူဆသည်။ ကျောင်းများတွင် ဘာသာတရားများ၏ သမိုင်းကြောင်းနှင့် ဝိနည်းများကို ဘက်မလိုက်ဘဲ ဓမ္မဋ္ဌာန်ကျကျသင်ကြားခြင်းအား ခွင့်ပြုသည်။

အပိုဒ် (၂၀) အရ ဘာသာရေးနှင့် ယုံကြည်ချက်များကို လူမျိုးရေး၊ တိုင်းရင်းသားဖြစ်မှုနှင့် ဘာသာရေးအရ မုန်းတီးမှုများအခြေခံသည့် ခွဲခြားဖိနှိပ်မှုများ၊ တိုက်ခိုက်မှုများနှင့် အကြမ်းဖက်မှုများ ကျူးလွန်စေရန်အတွက် ဝါဒဖြန့်သွေးထိုးလှုံ့ဆော်မှုအဖြစ် အသုံးပြုခြင်းမရှိစေရ၊ ထိုသို့မဖြစ်စေရန်အတွက် အစိုးရက ဥပဒေများ သတ်မှတ်ပြဌာန်းရမည်ဟု ယေဘုယျသတ်မှတ်ချက် (၁၁) တွင် ဖော်ပြထားသည်။

အပိုဒ် (၁၈) ခွဲ (၃) တွင် လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ခွင့်နှင့် ယုံကြည်ခွင့်ကန့်သတ်ရာတွင် ဥပဒေတွင် ဖော်ပြထားသည့် အတိုင်းဖြစ်ရမည်သာမက အများပြည်သူ လုံခြုံရေး၊ ဥပဒေ တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် အကျင့်စာရိတ္တ၊ အခြားသူများ၏ အခွင့်အရေးနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်ကို ကာကွယ်ရန်အတွက် ကန့်သတ်ရမည်။

ထိုကန့်သတ်ချက်များကို အခြေအမြစ်မခိုင်မာဘဲ ကျင့်သုံးခြင်းမပြုရ၊ လိုအပ်သည့်အချက်ကြောင့် ကန့်သတ်ခြင်းများဖြစ်ရမည်။ ကန့်သတ်ရာတွင် ခွဲခြားမှုကိုအခြေခံပြီး ကန့်သတ်မှုမျိုးမဖြစ်စေရ၊ အကျင့်စာရိတ္တပိုင်း လိုအပ်ချက်ဟု သုံးသပ်မည်ဆိုပါက ထုံးထမ်းစဉ်လာတစ်ခုထဲအပေါ်တွင်မူတည်၍ ဆုံးဖြတ်ခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ အခြားလူမှု၊ အတွေးအခေါ်နှင့် ဘာသာရေးထုံးထမ်းစဉ်လာ အမျိုးမျိုးတို့အပေါ်မူတည်ဆုံးဖြတ်ရမည်။ အကျဉ်းသားများကဲ့သို့ ဥပဒေအရ တားမြစ်ခံသူများလဲ ထိုအခြေအနေမျိုးထဲတွင် အကောင်းဆုံး ကျင့်သုံး နိုင်ခွင့်များရှိရမည်။

ဘာသာတရားတစ်ခုကို နိုင်ငံ၏ တရားဝင်ဘာသာအဖြစ်သတ်မှတ်ခြင်း၊ လူအများစုက ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာအဖြစ်သတ်မှတ်ခြင်းသည် အခြားဘာသာများအား ကိုးကွယ်မှုအပေါ် ထိခိုက်ခြင်း မရှိစေရ။ အခြား ဘာသာကိုးကွယ်သူများ၊ ဘယ်ဘာသာမှမကိုးကွယ်သူများအပေါ် ခွဲခြားဖိနှိပ်ခြင်းမရှိစေရ။ အပိုဒ် (၂၀) တွင် ဘာသာရေးဆိုင်ရာလူနည်းစုများနှင့် အခြားဘာသာကိုးကွယ်သူများအပေါ် အပြစ်ပေးအရေးယူခြင်းနှင့် အကြမ်းဖက်ခြင်းများမရှိအောင် ကာကွယ်ပေးခြင်းများလုပ်ဆောင်ရန် အစိုးရများတွင် တာဝန်ရှိသည်။

အကယ်၍ အယူအဆတရပ်သည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင်ဖော်ပြထားသည့် တရားဝင် အယူအဆဖြစ်ပါက သို့မဟုတ် အာဏာရယူထားသည့်ပါတီ၏ မူဝါဒလုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်နေပါက ထိုမူဝါဒကို လက်မခံသော သူအပေါ် အပိုဒ် (၁၈) နှင့် စာချုပ်ပါ အခြားအပိုဒ်များခံစားခွင့်မပြုသည့် ခွဲခြားမှုမျိုး မရှိစေရ။

စစ်မှုမထမ်းမနေရဥပဒေရှိသောနိုင်ငံမျိုးတွင် စစ်တိုက်ခြင်းအားတားမြစ်သည့် ဘာသာရေးကို ကျင့်သုံးသည့် သူများကို စစ်တပ်အတွင်း တိုက်ခိုက်ရေးတာဝန်ကို မဖြစ်မနေ တာဝန်ထမ်းစေခြင်း မဟုတ်ဘဲ တခြား ရွေးချယ်စရာ အလုပ်များအား စေခိုင်းနိုင်သည်။

အာဆီယံ လူ့အခွင့်အရေးကြေငြာစာတမ်း

၂၂။ လူတိုင်းတွင် လွတ်လပ်စွာ တွေးခေါ်ပိုင်ခွင့်၊ ယုံကြည်ပိုင်ခွင့်နှင့် ကိုးကွယ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာ သို့မဟုတ် ယုံကြည်ခြင်းပေါ်အခြေခံ၍ လက်မခံခြင်း၊ ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းနှင့် အမုန်းပွားအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း ပုံစံ အားလုံးကို တိုက်ဖျက်ရမည်။

CRC ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ သဘောတူ စာချုပ် အပိုဒ် (၁၄)

ဤအပိုဒ်တွင် ကလေးသူငယ်များ၏ လွတ်လပ်စွာ တွေးခေါ်ခွင့်၊ ယုံကြည်သက်ဝင်ခွင့်နှင့် ကိုးကွယ်ခွင့်တို့ အတွက် အာမခံချက်ပေးရန် ဖော်ပြထားသည်။ မိဘများကလည်း ကလေးငယ်များအား မှန်ကန်သော လမ်းညွှန်မှုများပံ့ပိုးနိုင်ရန်အတွက် နိုင်ငံတော်ကလည်း မိဘများ၏ အခွင့်အရေးနှင့် တာဝန်များကို လေးစား သဘောပေါက်သင့်ကြောင်း ဆိုထားသည်။ သို့ရာတွင် နိုင်ငံတော်လိုခြံရေးနှင့် ဥပဒေစိုးမိုးရေး၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး၊ စိတ်ဓာတ်ရေးရာနှင့် အခွင့်အရေးတို့ကို ကာကွယ်ရန်အတွက် လိုအပ်ပါက ကန့်သတ်မှုများ လုပ်ဆောင်ရမည်ဟု ဆိုသည်။ (နောက်ပိုင်းတွင် အသေးစိတ်ထပ်မံဆွေးနွေးရန်ရှိပါသည်)

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်

၃၅၄။ နိုင်ငံသားတိုင်းသည် နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေး၊ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေး သို့မဟုတ် ပြည်သူတို့၏ ကိုယ်ကျင့်တရားအကျိုးငှာ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်ဥပဒေများနှင့် မဆန့်ကျင်လျှင် အောက်ပါ အခွင့်အရေးများကို လွတ်လပ်စွာ သုံးစွဲဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည် -

သင်ခန်းစာ (၂)**လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်ဆိုင်ရာ စံတန်ဖိုးသတ်မှတ်ချက် ၈ ချက်**

အချိန် (၅ နာရီ)

ရည်ရွယ်ချက်

- ✓ လွတ်လပ်စွာယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့် စံတန်ဖိုးသတ်မှတ်ချက် ၈ ချက် သိရှိနားလည်စေရန်။
- ✓ စံ တန်ဖိုးနှင့် ဆက်စပ်သော အခွင့်အရေးပြဌာန်းချက်များကို သိရှိနားလည်စေရန်။
- ✓ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုဖြစ်ပေါ်ပုံကို သိရှိနားလည်စေရန်။

စံ တန်ဖိုး (၁ - ၂)**လှုပ်ရှားမှု (Activity) - ၁**

(၂၀ မိနစ်)

- သင်တန်းသားများကို စာရွက်အပိုင်းများပေးပေးပါ။
- လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုဆိုတဲ့ အကြောင်းအရာမှာ ဘယ်လိုအချက်တွေပါဝင်သလဲ မေးခွန်းမေးပြီး စာရွက်ပိုင်းတွင် တစ်ရွက်ပေါ်တွင် တစ်ခုချင်းစီ ရေးသားခိုင်းပါ။
- သင်တန်းသားများအားတစ်ဦးချင်းစီ ပြောခိုင်းပါ။
- ထွက်ရှိလာသောအချက်များကို နည်းပြမှ အတွင်းပိုင်းလွတ်လပ်ခွင့်ဆိုင်ရာနှင့် အပြင်ပိုင်း လွတ်လပ်ခွင့်ဆိုင်ရာများကို တူရာအလိုက်ခွဲခြား စုစည်းပေးပါ။

အတွင်းပိုင်းလွတ်လပ်ခွင့်	အပြင်ပိုင်းလွတ်လပ်ခွင့်
ဥပမာ - - လွတ်လပ်စွာယုံကြည်ကိုးကွယ်မှု - မယုံကြည်ဘဲနေခွင့်	ဥပမာ - - ဂတ်ပြုဆုတောင်းခြင်း - အလှူအတန်းပြုလုပ်ခြင်း

- တူရာအုပ်စုတူများတွင်ကပ်ပေးပြီး အောက်ပါ လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှု စံတန်ဖိုး (၁) နှင့် (၂) တို့ကို ရှင်းပြဆွေးနွေးပေးပါ။

ဗဟုသုတပေးခြင်း (Input)

(၁၅ မိနစ်)

လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ယုံကြည်ခွင့်၏ အဓိကကျသော စံ တန်ဖိုး (၈) ချက်မှ စံ တန်ဖိုး (၁-၂) တို့ကို ရှင်းလင်းဆွေးနွေးပေးရန်

၁။ အတွင်းပိုင်းလွတ်လပ်ခွင့် - လူတိုင်းတွင် မည်သည့်အရာကို လက်ခံယုံကြည်သည်/ မယုံကြည်သည်ကို ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်ချပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ဤအချက်တွင် ယုံကြည်မှုတစ်ခုကို ပြောင်းလဲခြင်းနှင့် စွန့်ပါယ်ခြင်း တို့လည်း အကြုံးဝင်သည်။

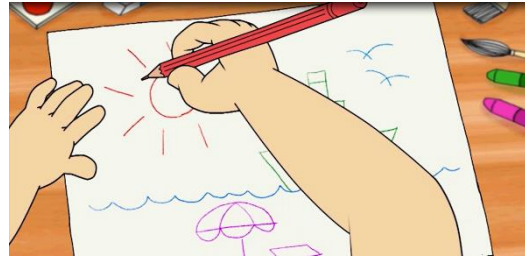
၂။ အပြင်ပိုင်းလွတ်လပ်ခွင့် - လူတိုင်းတွင် မိမိ၏ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုကို တသီးပုဂ္ဂလ အနေဖြင့်သော်လည်းကောင်း လူသိရှင်ကြားအနေဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ ထုတ်ဖော်ပြသခွင့်ရှိသည်။

စံ တန်ဖိုး (၃)

လှုပ်ရှားမှု (Activity) ၂ (ကာတွန်း ဗီဒီယို)

(၅ မိနစ်)

- ကလေးပန်းချီဆွဲသည့် ကာတွန်း ဗီဒီယိုကို ပြသပါ။ (မပြသမီ သေချာကြည့်ထားရန် မှာကြားပါ)

ဆွေးနွေးမှု (Discussion)

(၁၀ မိနစ်)

- သင်တန်းသားများကို ကာတွန်းဗီဒီယို ကြည့်ပြီးပါက အောက်ပါမေးခွန်းများ မေးပြီး ဆွေးနွေးပါ။
မေးခွန်း - ဘယ်လိုပုံစံမျိုးလုပ်ဆောင်တာတွေတွေ့ရသလဲ။
 - ဒီဗီဒီယိုက အဓိက ဘာကိုပြောပြနေသလဲ။
 - ကလေးကို ဘယ်လိုမျိုး လုပ်ဆောင်သလဲ။
 - ကိုယ်သာ ကလေးဆိုရင် ဘယ်လိုခံစားရမလဲ။
 - ဘယ်လိုအကျိုးဆက်တွေ ဖြစ်လာနိုင်သလဲ။

ဗဟုသုတပေးခြင်း (Input)

(၁၀ မိနစ်)

လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ယုံကြည်ခွင့်၏ အဓိကကျသော စံ တန်ဖိုး (၈) ချက်မှ စံ တန်ဖိုး (၃) ကို ရှင်းလင်း ဆွေးနွေးပေးရန်

၃။ ဖျောင်းဖြ သိမ်းသွင်းခြင်း (သို့) အတင်းအကြပ်မပြုလုပ်ခြင်း - မည်သူမျှ တဦးတယောက်အား ဘာသာတရားရှိရန်၊ ဘာသာကူးပြောင်းရန် (သို့) ထိန်းသိမ်းရန် အတင်းအကြပ်စေခိုင်း ပိုင်ခွင့်မရှိ။

လှုပ်ရှားမှု - ၃ Role Play

(၃၀ မိနစ်)

- သင်တန်းသားများကို အဖွဲ့ (၄) ဖွဲ့ပါ။
- ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ကြုံတွေ့ရတတ်သည့် ဘာသာတရား တစ်ခု အပေါ် သွပ်သွင်းမှုပုံစံများကို လေ့လာစဉ်းစားခိုင်းပါ။
- ထိုအချက်များကို စုပေါင်းပြီး ပြဇာတ်တင်ဆက်ရန် ပြင်ဆင်ခိုင်းပါ။
- အဖွဲ့များအား ပြဇာတ်များကို တင်ပြစေပါ။

- သရုပ်ဆောင်တင်ဆက်မှုများပြီးပါက အောက်ပါမေးခွန်းများမေးမြန်းပြီး အုပ်စုကြီးအတွင်းတွင် ဆွေးနွေးမှု ပြုလုပ်ပါ။

ဆွေးနွေးမှု -

(၁၅ မိနစ်)

မေးခွန်း - ဘာအကြောင်းအရာတွေဖော်ပြသွားသလဲ။

- ဘယ်လိုပုံစံမျိုးတွေဖြစ်သလဲ။
- သွပ်သွင်းခံရသည့်သူအပေါ် သက်ရောက်မှု ဘယ်လိုရှိသွားနိုင်သလဲ

နက်ရှိုင်းစွာဆွေးနွေးခြင်း (Deepening)

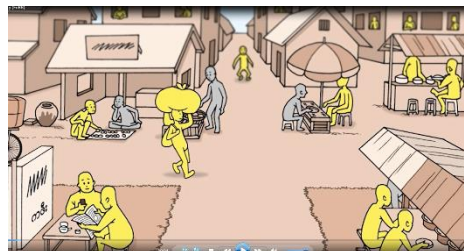
(၃၀ မိနစ်)

- အဖွဲ့များရှေ့တွင် တင်ဆက်ခဲ့သည့် လွတ်လပ်စွာယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်ပြီး သွတ်သွင်းသည့်ပုံစံ သရုပ်ဆောင်တင်ဆက်မှုများ ကိုအခြေခံ၍ - လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုလေးစားလိုက်နာသင့်ကြောင်းကို အုပ်စုလိုက်ပြန်လည်ဆွေးနွေးခိုင်းပါ။
- ထိုအချက်များကို အခြေပြုပြီး ပထမ ဇာတ်လမ်းကို ပြန်လည် ပြင်ဆင်တင်ဆက်ခိုင်းပါ။
- အောက်ပါမေးခွန်းများဖြင့် ဆွေးနွေးပါ။ ထွက်ပေါ်လာသည့် အချက်များကို မှတ်တမ်းတင်ပါ။
 - ဘာတွေဖော်ပြသွားလဲ

စံ တန်ဖိုး (၄)**လှုပ်ရှားမှု (Activity) - ၄- ကာတွန်းဗီဒီယို**

(၅ မိနစ်)

- Diversity Cartoon Animation ဗီဒီယိုကိုပြသပါ။ (မပြသမီ သေချာကြည့်ထားရန် မှာကြားပါ)

ဆွေးနွေးမှု - Discussion

(၁၀ မိနစ်)

- ဗီဒီယိုတွင် ဖော်ပြသွားမှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး အောက်ပါမေးခွန်းများ မေးမြန်းဆွေးနွေးပါ။

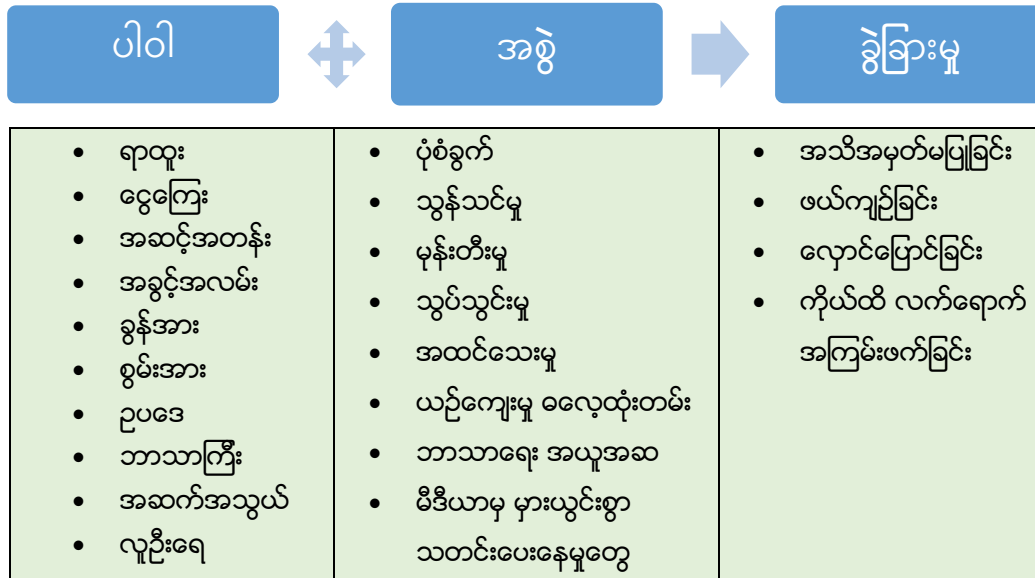
မေးခွန်း - ဘာတွေကို တွေ့ရသလဲ။

 - ဘယ်သူတွေက ခွဲခြားခံခဲ့ရလဲ။
 - ဘာတွေကြောင့် ခွဲခြားခံရတယ်လို့ ထင်လဲ။
 - လက်တွေ့ဘဝမှာ ဘယ်လိုသူတွေက ခွဲခြားခံရလေ့ရှိလဲ။ (ဘာသာရေးအပေါ် ခွဲခြားမှုများဆွေးနွေးလာသည့်အထိ ဆွဲခေါ်ပါ)

ဗဟုသုတပေးခြင်း (Input)

(၁၅ မိနစ်)

Discrimination Input (သင်တန်းသားများကို မေးခွန်းမေးရင်း အောက်ပါတို့ကိုရှင်းပြပါ)

လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ယုံကြည်ခွင့်၏ အဓိကကျသော စံ တန်ဖိုး (၈) ချက်မှ စံ တန်ဖိုး (၄) ကို ရှင်းလင်း ဆွေးနွေးပေးရန်

၄။ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုမရှိခြင်း - ဘာသာရေးနှင့် ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုအပေါ်အခြေခံပြီး မည်သည့် နည်းနှင့်မျှ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုမပြုရန် တားမြစ်ထားသည်။

စံ တန်ဖိုး (၅)

လှုပ်ရှားမှု- (၅) ရုပ်ပုံအသုံးပြုခြင်း

(၁၀ မိနစ်)

- သင်တန်းသားများအား အထက်ပါ ပုံ (၂) ပုံကို ပြသပြီးအောက်ပါမေးခွန်းများဖြင့် ဆွေးနွေးစေပါ
မေးခွန်း - ဘာတွေဖော်ပြနေလဲ။
- ဘယ်လိုမြင်လဲ။
- ဘယ်ပုံကို သဘောကျလဲ ဘာကြောင့်လဲ။

ဗဟုသုတပေးခြင်း (Input)

(၂၀ မိနစ်)

လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ယုံကြည်ခွင့်၏ အဓိကကျသော စံ တန်ဖိုး (၈) ချက်မှ စံ တန်ဖိုး (၅) ကို ရှင်းလင်း ဆွေးနွေးပေးရန်

၅။ မိဘနှင့် အုပ်ထိန်းသူများအခွင့်အရေးနှင့် ကလေးအခွင့်အရေး။

မိဘနှင့် အုပ်ထိန်းသူများတွင် ကလေး များက မိမိယုံကြည်ကိုးကွယ်သော ဘာသာ သို့မဟုတ် မိမိ၏ ဘဝအပေါ် ယုံကြည်ချက်များအရ ပြုစု ပျိုးထောင်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်။ ထိုသို့ပြုရာတွင် ကလေး၏ ရင့်ကျက်မှု ပေါ်မူတည်ပြီး ချင့်ချိန်လုပ်ဆောင် သင့်သည်။ ကလေးများ တဖြေးဖြေး အရွယ်ရောက် လာသည်နှင့် သူတို့ကိုယ်ပိုင် ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုအတွက် ကိုယ်တိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်ချပိုင်ခွင့်ကို ခွင့်ပြုပေး ရမည်။

အစိုးရအနေဖြင့်လည်း မိဘများ၏ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာကို ကလေးများအားလက်ဆင့်ကမ်း သင့်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ပေး၍ မသင့်ပါ။ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ သို့မဟုတ် ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှု၏ ကျင့်စဉ်များသည် ကလေးများ၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေး သို့မဟုတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ထိခိုက်မှု မရှိစေရပေ။ ကလေးများသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ပညာပေးမှုများကို မိဘ သို့မဟုတ် အုပ်ထိန်းသူများ ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် လေ့လာဆည်းပူးခွင့်ရှိ သည်။ ကျောင်းများတွင် သင်ကြားသော ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ပညာပေးမှု အစီအစဉ်များသည် ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိနှင့် ဘက်လိုက်မှုမရှိပါက ကလေးများဆန္ဒအတိုင်း တက်ရောက် စေခြင်းနှင့် မတက်မနေရအတန်းများမဖြစ်စေရန် အစိုး ရမှတာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။

ဤသင်ခန်းစာကို သန်းနှင့်ချီသော လူနည်းစု ကလေးငယ်များသည် လူများစုများ ၏ ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာနှင့် ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုများကို မျက်နှာသာပေးမှုကြောင့် ဘက်လိုက်သော ပညာရေးကို အဓမ္မ သင်ကြားပေးခြင်းကို ခံနေရသည်။

CRC ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ သဘောတူ စာချုပ်ပါ ပါဝင်ခွင့်နှင့် ဆိုင်သော အပိုဒ်များ

အပိုဒ် (၅) မိဘများ၏ ထိမ်းသိမ်းလမ်းညွှန်ခွင့်ကို အစိုးရက လေးစားခြင်း

အပိုဒ် (၉-၂) ကလေးများအတွက် အကောင်းဆုံး အကျိုးဖြစ်ပါက မိဘများနှင့် ခွဲခွာထားနိုင်ခြင်း၊ ထိုသို့ ဆုံးဖြတ်လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရတော့မည်ဆိုလျှင် ထိုအမှုကိစ္စတွင် ပါဝင်သော သူများအားလုံးသည် ထိုလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများထဲတွင် ပါဝင်ခွင့်ရှိရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့၏ အယူအဆများကို အများသိစေအောင် ထုတ်ဖော် ပြောခွင့်ရှိရမည်။

အပိုဒ် (၁၂ - ၁) စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကိုယ်ပိုင်အတွေးအမြင်များ တွေးခေါ်တတ်ပြီဖြစ်သော ကလေးများအား ထိုကလေးအပေါ်သက်ရောက်မှုရှိစေမည့် အရေးကိစ္စများအားလုံးနှင့် ပတ်သက်၍ ထိုကလေး၏အမြင်များကို ထုတ်ဖော်ခွင့်ပြုရမည်။ ထိုသို့တင်ပြချက်အား ထိုကလေး၏ အသက်နှင့် ရင့်ကျက်မှုအပေါ်မူတည်၍ လက်ခံရမည်။

အပိုဒ် (၁၃-၁) ကလေးတို့တွင် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်တင်ပြခွင့်ရှိသည်။ ထိုသို့ထုတ်ဖော်တင်ပြရာတွင် နယ်ခြားသတ်မှတ်ခြင်းမရှိဘဲ သတင်းများနှင့် အယူအဆ အမျိုးမျိုးတို့ကို နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ရေးသား ခြင်းဖြစ်စေ၊ ပုံနှိပ်ခြင်းဖြစ်စေ၊ အနုပညာဖြင့်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် ကလေးများရွေးချယ်ထားသော အခြားသတင်း ပုံစံများဖြင့် ဖြစ်စေ ရှာဖွေ၊ လက်ခံ၊ ဖြန့်ဖြူးခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။

အပိုဒ် (၁၄) လွတ်လပ်စွာတွေးခေါ်ခွင့်၊ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်၊

(၁) စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကလေးများ၏ လွတ်လပ်စွာ တွေးခေါ်ခွင့်၊ ယုံကြည်သက် ဝင်ခွင့်နှင့် ဘာသာကိုးကွယ်ခွင့်တို့ကို လေးစားရမည်။

(၂) စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ယခုအပိုဒ်ပါ အခွင့်အရေးများကို ကလေးများ ကျင့်သုံး နိုင်စေရေးအတွက် ကလေး၏ ကြီးပြင်းဖွံ့ဖြိုးလာမှုနှင့်အညီ လိုအပ်သောလမ်းညွှန်မှုများ ပြုလုပ်ပေးနိုင်သည့် မိဘများ သို့မဟုတ် တရားဝင်အုပ်ထိမ်းသူများ၏ အခွင့်အရေးနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို လေးစားရမည်။

(၃) ဘာသာတစ်ခုအား ကိုးကွယ်မှု၊ ယုံကြည်မှုတို့သည် အများပြည်သူ ကျန်းမာရေး၊ ငြိမ်ဝပ် ပိပြားရေး၊ လူထု၏ စိတ်ဓါတ်စာရိတ္တ၊ လုံခြုံရေးနှင့် အခြားသူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ အခွင့် အရေးနှင့် လွတ်လပ်မှုတို့ကို ထိခိုက်အနှောက်အယှက်ဖြစ်စေပါက ဥပဒေတွင် ဖော်ပြ တားမြစ်ထားပြီး လိုအပ်မှသာ ကန့်သတ်မှု ပြုလုပ်နိုင်သည်။

အပိုဒ် (၁၅ -၁) စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကလေးများ၏ လွတ်လပ်စွာ အဖွဲ့အစည်းဖွဲ့စည်းခွင့်နှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာ စုဝေးခွင့်တို့ကို အသိအမှတ်ပြုရမည်။

အပိုဒ် (၁၆ - ၁) မည်သည့်ကလေး၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ၊ မိသားစု၊ နေအိမ်နှင့် စာပေးစာယူ ကိုယ်ပိုင် လွတ်လပ်ခွင့်ကိုမှ စိတ်ထင်တိုင်း သို့မဟုတ် တရားဥပဒေမဲ့ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်းမပြုရ။ ထို့ပြင် ထိုကလေးငယ်၏ ဂုဏ်သိက္ခာအား တရားဥပဒေမဲ့ တိုက်ခိုက်ခြင်းမပြုရ။

အပိုဒ် (၁၆ - ၂) ထိုသို့ဝင်ရောက်စွက်ဖက်မှုများ သို့မဟုတ် တိုက်ခိုက်မှုများအား ဥပဒေအရ ကာကွယ် ပေးမှုကို ခံစားနိုင်ခွင့် ကလေးတွင်ရှိသည်။

အပိုဒ် (၁၇) ကလေးများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် လူထုသတင်းလုပ်ငန်းများက လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း၊ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် လူထုသတင်းဖြန့်ချိရေး လုပ်ငန်းများ၏ အရေးပါပုံကို အသိအမှတ်ပြု၍ နိုင်ငံ တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ သတင်းရင်းမြစ်များမှ သတင်းများနှင့် အခြားသော အထောက်အကူ အချက် အလက်များကို ကလေးများရရှိစေနိုင်ရန်အတွက် အာမခံပေးရမည်။ အထူးသဖြင့် ကလေးဖြစ်သူ၏ လူမှုရေး၊ သိလပိုင်းနှင့် စိတ်ဓာတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကောင်းမွန်စေရန်အပြင် ရုပ်ပိုင်းနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးတို့ တိုးတက်စေရန်အတွက် ရည်ရွယ်သော သတင်းများကို ပိုမိုအလေးထား လုပ်ဆောင် ပေးရမည်။

အပိုဒ် (၂၁) ကလေးများ၏ အကောင်းဆုံး ကောင်းကျိုးအတွက်ဖြစ်ပါက မွေးစားမှုကို ခွင့်ပြုခြင်း၊

အပိုဒ် (၂၂) ဒုက္ခသည်ကလေးများအား လိုအပ်သော အကူအညီကာကွယ်ပေးမှုများပေးခြင်း၊

အပိုဒ် (၂၃) ရုပ်ပိုင်းနှင့် စိတ်ပိုင်း ကူညီမှု အထူးလိုအပ်သော ကလေးများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက် ပေးခြင်း၊

အပိုဒ် (၂၉-၁) ကလေးများ၏ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးနှင့် ဗလ ငါးတန် တိုးတက်စေသော ပညာရေး ဖြစ်ခြင်း၊

စံ တန်ဖိုး (၆)

လှုပ်ရှားမှု - (၆) ရုပ်ပုံ

(၂၅ မိနစ်)

- သင်တန်းသားများကို အဖွဲ့ (၂) ဖွဲ့ ခွဲပြီး အောက်ပါပုံများကို ပေးပါ
- သင်တန်းသားများကို အောက်ပါ မေးခွန်းများမေးပြီး ဆွေးနွေးခိုင်းပါ
 - ထိုပုံများကို ဘယ်လိုနားလည်သလဲ
 - လက်တွေ့မှာ ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်းတွေအပေါ် ဘယ်လို ကန့်သတ်တာမျိုးတွေရှိသလဲ။

- အဖွဲ့ငယ်များ ပြန်လည်ဆွေးနွေးမှုပြုလုပ်စေပြီးနောက် အောက်ပါ စံ (၆) ကို ဆွေးနွေးရှင်းပြပေးပါ။

ဗဟုသုတပေးခြင်း - Input

(၁၀ မိနစ်)

လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ယုံကြည်ခွင့်၏ အဓိကကျသော စံ တန်ဖိုး (၈) ချက်မှ စံ တန်ဖိုး (၆) ကို ရှင်းလင်း ဆွေးနွေးပေးရန်

၆။ အစုအဖွဲ့လိုက် လွတ်လပ်ခြင်းနှင့် ဥပဒေအဆင့်အတန်း။ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာနှင့် ယုံကြည် ကိုးကွယ်မှုရှိသော အုပ်စုများကို အသိုက်အပန်းတခုကဲ့သို့ တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုခွင့်ကို ရရှိထိုက် သည်။ ၎င်းတို့၏ အကျိုးကျေးဇူး အတွက် တရားဝင်အဖွဲ့အနေဖြင့် ကိုယ်စားပြုမှုရရှိစေရန်နှင့် ဥပဒေ ဆိုင်ရာ တစုံတရာ အဆင့်အတန်းပိုင်းဆိုင်ရာ သူများအတွက် အသိုက်အမြုံတခုကဲ့သို့က အခွင့်အရေး

ရရှိခွင့်ရှိသည်။ တရားမဝင်မှတ်ပုံတင်ခြင်း သို့မဟုတ် ဥပဒေဆိုင်ရာ အဆင့်အတန်းသည် ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာနှင့် ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုရှိသော အုပ်စုများအတွက် FoRB ကို ကျင့်သုံးရန် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းကိုယ်ရေးကိုယ်တာကိစ္စအပေါ် သတို့၏ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းရန် အတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်ချက်မျိုး မဖြစ်သင့်ပေ။ အဓိက အခွင့်အရေးရရှိပိုင်သူမှာ လူတိုင်းတယောက်စီအတွက် သာဖြစ်သည်ဟု ဆိုထားသော်ငြားလည်း ရှိနေသော စံချိန်စံညွှန်းများသည် FoRB အခွင့်အရေး၏ အုပ်စုအလိုက် ဖြစ်တည်မှုအရေးအကြီးပုံကို စုဖွဲ့ထားခြင်းကြောင့်သည်။

နေရာအတော်များများတွင် တင်းကြပ်သော မှတ်ပုံတင်ဆိုင်ရာဥပဒေကို ဘာသာရေးအပေါ် ယုံကြည်သက်ဝင်သော အသိုက်အမြုံများကို ခွဲခြားဆက်ဆံရန်၊ နောက်ယှက်ရန်နှင့် ဖိနှိပ်ရန် အသုံးပြုနေကြသည်ကို ဝမ်းနည်းစွာတွေ့မြင်ရသည်။

စံ တန်ဖိုး (၇)

လှုပ်ရှားမှု - (၇) ရုပ်ပုံအသုံးပြုခြင်း

(၅ မိနစ်)

- သင်တန်းသားများကို အထက်ပါ ပုံ (၂) ပုံအား ပြသပြီး အောက်ပါမေးခွန်းများမေးပြီး ဆွေးနွေးပါ
 - o ဘာတွေဖော်ပြနေလဲ၊
 - o ဘယ်လို သဘောပေါက် နားလည်သလဲ၊
 - o ဘယ်လိုဖြစ်သင့်သလဲဆိုတာ မေးမြန်းဆွေးနွေးပါ။
- သင်တန်းသားများဆွေးနွေးပြီး အောက်ပါ စံ (၇) ချက်ကို ဆွေးနွေးရှင်းပြပေးပါ

ဗဟုသုတပေးခြင်း (Input)

(၁၀ မိနစ်)

လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ယုံကြည်ခွင့်၏ အဓိကကျသော စံ တန်ဖိုး (၈) ချက်မှ စံ တန်ဖိုး (၇) ကို ရှင်းလင်းဆွေးနွေးပေးရန်

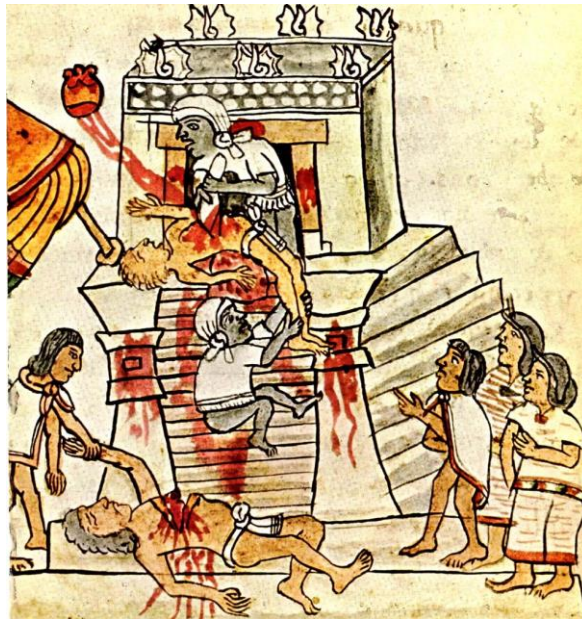
၇။ ရုပ်သိမ်း၍မရသော အခွင့်အရေး။ အထူးအခြေအနေများဖြစ်သော စစ်ပွဲ သို့မဟုတ် နိုင်ငံအတွက် အရေး ပေါ်အခြေအနေမျိုးတွင် အစိုးရမှ အချို့သော အခွင့်အရေးများကို ခြွင်းချက်အနေဖြင့် ဆိုင်းငံ့ထားပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ICCPR အပိုဒ်- ၄ အရ - အခြားနိုင်ငံတကာဥပဒေနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့်

ဆန့်ကျင်မှုမရှိခြင်းနှင့် ကိုးကွယ် သည့်ဘာသာ၊ ဘာသာစကား၊ လိင်၊ လူမျိုး၊ အသားအရောင် သို့မဟုတ် လူမှုရေးနောက်ခံ သို့မဟုတ် အသား အရောင်ပေါ်အခြေခံပြီး ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းမရှိပါက ခွဲခြားချက်ထား ရုပ်သိမ်း၍ရသော အခွင့်အရေးများ အကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ သို့သော်လည်း မည်သို့သော အခြေအနေမျိုးတွင် ဖြစ်နေပါစေ လျစ်လျူရှုခြင်း သို့မဟုတ် ငြင်းဆန်ခြင်းများ ပြုလုပ်၍ မရသော အခွင့်အရေးများကို ရုပ်သိမ်း၍မရသော အခွင့်အရေး ဟုခေါ်ပြီး ForB ၏ အတွင်းစိတ် လွတ်လပ်ခြင်းသည်လည်း တခုအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ သဘောတူလက်ခံခွင့်၊ ပြောင်းလဲခွင့် နှင့် ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာနှင့် ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်ကို ထိန်းသိမ်းခြင်းစသည့် အခွင့်အရေးတို့အား ရရှိခံစားခွင့်ကို မည်သူမျှ မည့်သည့်အကြောင်းကြောင့်မျှ ငြင်းပယ်ပိုင်ခွင့်မရှိပေ။ အတင်းအကြပ် ပြုလုပ်ခွင့်မရှိခြင်း၊ ခွဲခြားမှု မပြုခြင်းနှင့် မိဘများ၏အခွင့်အရေးသည်လည်း ရုပ်သိမ်း၍မရသော အခွင့် အရေး၏ အရေးကြီးသည့် အစိတ်အပိုင်း များဖြစ်သည်။ အခြားရုပ်သိမ်း၍မရသော အခွင့်အရေးများမှာ အသက်ရှင်ခွင့်၊ ညှင်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းနှင့် ကျွန်ုပ်တို့မြင်မှကင်းလွတ်ခွင့်နှင့် ဥပဒေနှင့် ရာဇဝတ်လုပ်ထုံး လုပ်နည်းဥပဒေများနှင့် ဆက်နွှယ်သော သီးခြားအခွင့်အရေးများတို့ဖြစ်သည်။

စံ တန်ဖိုး (၈)

လှုပ်ရှားမှု Activity - ၃ - ရုပ်ပုံအသုံးပြုခြင်း

(၁၀ - မိနစ်)

- သင်တန်းသားများအား အထက်ပါပုံအား ပြသပြီး အောက်ပါ မေးခွန်းများဖြင့် မေးမြန်းဆွေးနွေးပါ -
 - ဘာတွေဖော်ပြနေလဲ
 - ဘယ်လိုလုပ်သင့်သလဲ
 - လက်တွေ့အခြေအနေတွင် ဘယ်လို ဘာသာရေးလှုပ်ဆောင်မှုတွေကို အကန့်အသတ်ဖြင့် ဆောင်ရွက် သင့်သလဲ

ဗဟုသုတပေးခြင်း (Input)

(၁၀ မိနစ်)

လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ယုံကြည်ခွင့်၏ အဓိကကျသော စံ တန်ဖိုး (၈) ချက်မှ စံ တန်ဖိုး (၇) ကို ရှင်းလင်း ဆွေးနွေးပေးရန်

၈။ တရားဝင်မှုဆိုင်ရာ ကန့်သတ်ချက်များ။ အခြားလူ့အခွင့်အရေးများကဲ့သို့ပင် FoRB သည်လည်း ဥပဒေနှင့်အညီ ကန့်သတ်မှုများပြုလုပ်နိုင်သည့် အခြေအနေဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါသည်။ ထိုကန့်သတ်ချက်များ ကို ဘာသာရေးနှင့် ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုကို မြင်သာထင်သာအောင် ထုတ်ဖော်ခွင့်အတွက်သာ အသုံးပြုနိုင်သည်။ ထိုကန့်သတ်ချက်ကို ခွဲခြားဆက်ဆံရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အသုံးမပြုသင့်ပေ။ မည်သည့် ကန့်သတ်ချက်မျှမဆို အောက်ပါအချက် အလက်များနှင့် ကိုက်ညီနေရမည်။

- ဥပဒေအပေါ် အခြေခံခြင်း
- အများပြည်သူအကျိုးအလို့ငှာ ချမှတ်ထားသော အောက်ပါအချက်များကို မထိခိုက်စေရ။
 - အများပြည်သူ လုံခြုံရေး
 - အများပြည်သူ တည်ငြိမ်ရေး
 - အများပြည်သူ ကျန်းမာရေး
 - အများပြည်သူ ကိုယ်ကျင့်စာရိတ္တ (အများပြည်သူ ကိုယ်ကျင့်စရိတ္တကို တောင်းဆိုရာတွင် ဘာသာ တရားတခုတည်း၏ ကျင့်ဝတ်အပေါ် အခြေခံခြင်း မပြုသင့်ပေ။)
 - အခြေခံလူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြားသူများ၏ လွတ်လပ်ခွင့်များ

နက်ရှိုင်းစွာဆွေးနွေးခြင်း (Deepening)

(၂၀ မိနစ်)

- သင်တန်းသားများကို အဖွဲ့ (၃) ဖွဲ့ခွဲပြီး အောက်ပါအကြောင်းအရာများကို တစ်ဖွဲ့လျှင် တစ်ခုစီပေးပေါ်အဖွဲ့ (၁) ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်းများမှ နိုင်ငံတော်ထံတွင် မှတ်ပုံတင်နိုင်ရန်အတွက် ဥပဒေ တစ်ခုရှိသည့်သည်။ မှတ်ပုံတင်ထားမှုမရှိသော ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်းသည် တရားဝင်မှုမရှိစေရ။
- အဖွဲ့ (၂) ဘာသာကူးပြောင်းခွင့် ဥပဒေအရ ကူးပြောင်းလိုသူသည် ဘာသာကူးပြောင်း အခမ်းအနားအတွက် ရက် ၃၀ အတွင်းခွင့်ပြု ချက်တင်ပြတောင်းခံရန်လိုအပ်သည်။
- အဖွဲ့ (၃) ကျောင်းစာသင်ခန်းတွင် သင်ကြားပို့ချသူဆရာမများအနေဖြင့် မျက်နှာဖုံး (မျက်လုံးဖော်ရုံမျှ) ဝတ်ဆင်ခြင်းကို ခွင့်မပြုသင့်။
- လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်ဆိုင်ရာ အဓိကစံ သတ်မှတ်ချက် (၈) ချက် ကို လူတိုင်းကို ပေးပေါ်။
- အဖွဲ့အတွင်းတွင် အဖွဲ့မှ ရရှိထားသော အကြောင်းအရာနှင့် - စံတန်ဖိုးများကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာ ဆွေးနွေးစေပါ။ (ဘယ်စံတန်ဖိုးနှင့် ဆက်စပ်မှုရှိသလဲ၊ ကိုက်ညီမှု ရှိ၊ မရှိ နှိုင်းယှဉ်ဆွေးနွေးပါ)
- အဖွဲ့များ ပြန်လည် တင်ပြမှုပြုလုပ်စေပါ

အဖွဲ့မှ ဆွေးနွေးတင်ပြပြီးပါက နည်းပြမှ အောက်ပါ အချက်များကို ဖြည့်စွက်ရှင်းလင်းပေးပါ

- အဖွဲ့များ၏ တင်ပြချက်ပေါ်အခြေခံပြီး စံတန်ဖိုးသတ်မှတ်ချက် ၈ ချက်နှင့် နည်းပြမှပြန်လည်ချိတ်ဆက်ပြီး ဖြည့်စွက်ဆွေးနွေးရန်။

(သင်တန်းသားများကို ဝေငှရန်)

လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်ဆိုင်ရာ စံတန်ဖိုးသတ်မှတ်ချက် ၈ ချက်

၁။ အတွင်းပိုင်းလွတ်လပ်ခွင့်

လူတိုင်းတွင် မည်သည့်အရာကို လက်ခံယုံကြည်သည်/ မယုံကြည်သည်ကို ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ချက် ချပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ဤအချက်တွင် ယုံကြည်မှုတစ်ခုကို ပြောင်းလဲခြင်းနှင့် စွန့်ပါယ်ခြင်း တို့လည်း အကြုံး ဝင်သည်။

၂။ အပြင်ပိုင်းလွတ်လပ်ခွင့်

လူတိုင်းတွင် မိမိ၏ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုကို တသီးပုဂ္ဂလ အနေဖြင့်သော်လည်းကောင်း လူသိရှင်ကြား အနေဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ ထုတ်ဖော်ပြသခွင့်ရှိသည်။

၃။ ဖျောင်းဖြ သိမ်းသွင်းခြင်း (သို့) အတင်းအကြပ်မပြုလုပ်ခြင်း

မည်သူမျှ တဦးတယောက်အား ဘာသာ တရားရှိရန်၊ ဘာသာကူးပြောင်းရန် (သို့) ထိန်းသိမ်းရန် အတင်းအကြပ်စေခိုင်း ပိုင်ခွင့်မရှိ။

၄။ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုမရှိခြင်း

ဘာသာရေးနှင့် ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုအပေါ်အခြေခံပြီး မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုမပြုရန် တားမြစ်ထားသည်။

၅။ မိဘနှင့် အုပ်ထိန်းသူများအခွင့်အရေးနှင့် ကလေးအခွင့်အရေး။

မိဘနှင့် အုပ်ထိန်းသူများတွင် ကလေးများက မိမိယုံကြည်ကိုးကွယ်သော ဘာသာ သို့မဟုတ် မိမိ၏ ဘဝအပေါ် ယုံကြည်ချက်များအရ ပြုစုပျိုးထောင်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်။ ထိုသို့ပြုရာတွင် ကလေး၏ ရင့်ကျက်မှု ပေါ်မူတည်ပြီး ချင့်ချိန်လုပ်ဆောင် သင့်သည်။ ကလေးများ တဖြေးဖြေး အရွယ်ရောက်လာသည်နှင့် သူတို့ ကိုယ်ပိုင် ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှု အတွက် ကိုယ်တိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်ချပိုင်ခွင့်ကို ခွင့်ပြုပေးရမည်။

အစိုးရအနေဖြင့်လည်း မိဘများ၏ ကိုးကွယ် သည့်ဘာသာကို ကလေးများအားလက်ဆင့်ကမ်း သင့်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ပေး၍ မသင့်ပါ။ ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာ သို့မဟုတ် ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှု၏ ကျင့်စဉ် များသည် ကလေးများ၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေး သို့မဟုတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ထိခိုက်မှုမရှိစေရပေ။ ကလေးများသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ပညာပေးမှုများ ကို မိဘ သို့မဟုတ် အုပ်ထိန်းသူများ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် လေ့လာဆည်းပူးခွင့်ရှိ သည်။ ကျောင်းများတွင် သင်ကြားသော ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ပညာပေးမှု အစီအစဉ်များသည် ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိနှင့် ဘက်လိုက်မှုမရှိ ပါက ကလေးများဆန္ဒအတိုင်းတက်ရောက်စေခြင်းနှင့် မတက်မနေရ အတန်းများမဖြစ်စေရန် အစိုးရမှ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။ ဤသင်ခန်းစာကို သန်းနှင့် ချီသော လူနည်းစု ကလေးငယ်များသည် လူများ စုများ၏ ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာနှင့် ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှု များကို မျက်နှာသာပေးမှုကြောင့် ဘက်လိုက်သော ပညာရေးကို အမွေသင်ကြားပေးခြင်းကို ခံနေရသည်။

၆။ အစုအဖွဲ့လိုက် လွတ်လပ်ခြင်းနှင့် ဥပဒေအဆင့်အတန်း။

ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာနှင့် ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှု ရှိသော အုပ်စုများကို အသိုက်အဝန်းတစ်ခုသို့ တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုခွင့်ကို ရရှိထိုက်သည်။ ၎င်းတို့၏ အကျိုးကျေးဇူး အတွက် တရားဝင်အဖွဲ့အနေဖြင့် ကိုယ်စားပြုမှုရရှိစေရန်နှင့် ဥပဒေဆိုင်ရာ တစ်စုံတရာ အဆင့်အတန်းပိုင်းဆိုင်ရာ သူများအတွက် အသိုက်အမြုံ တစ်ခုကဲ့သို့က အခွင့်အရေးရရှိခွင့်ရှိသည်။ တရားမဝင်မှတ်ပုံတင်ခြင်း သို့မဟုတ် ဥပဒေဆိုင်ရာ အဆင့် အတန်းသည် ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာနှင့် ယုံကြည်ကိုး ကွယ်မှုရှိသော အုပ်စုများအတွက် FORB ကို ကျင့်သုံး

ရန် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း ကိုယ်ရေး ကိုယ်တာ ကိစ္စအပေါ် သတို့၏ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းရန် အတွက် မရှိမဖြစ် လိုအပ်ချက်မျိုး မဖြစ်သင့်ပေ။ အဓိက အခွင့် အရေးရရှိပိုင်သူမှာ လူတစ်ဦးတယောက်စီအတွက် သာဖြစ် သည်ဟု ဆိုထားသော်ငြားလည်း ရှိနေသော စံချိန်စံညွှန်းများသည် FoRB အခွင့်အရေး၏ အုပ်စုအလိုက် ဖြစ်တည်မှု အရေးအကြီးပုံကို စုဖွဲ့ထားခြင်း ကြောင့်သည်။

နေရာအတော်များများတွင် တင်းကြပ်သော မှတ်ပုံတင်ဆိုရာဥပဒေကို ဘာသာရေးအပေါ် ယုံကြည် သက်ဝင်သော အသိုက်အမြုံများကို ခွဲခြားဆက်ဆံ ရန်၊ နောက်ယှက်ရန်နှင့် ဖိနှိပ်ရန် အသုံးပြု နေကြသည်ကို ဝမ်းနည်းစွာတွေ့မြင်ရသည်။

၇။ ရုပ်သိမ်း၍မရသော အခွင့်အရေး

အထူးအခြေအနေများဖြစ်သော စစ်ပွဲ သို့မဟုတ် နိုင်ငံအတွက် အရေး ပေါ်အခြေအနေမျိုးတွင် အစိုးရမှ အချို့သော အခွင့်အရေးများကို ခြွင်းချက်အနေဖြင့် ဆိုင်းငံ့ ထားပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ICCPR အပိုဒ်- ၄ အရ - အခြားနိုင်ငံတကာဥပဒေနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့် ဆန့်ကျင်မှု မရှိခြင်းနှင့် ကိုးကွယ် သည့်ဘာသာ၊ ဘာသာစကား၊ လိင်၊ လူမျိုး၊ အသားအရောင် သို့မဟုတ် လူမှုရေး နောက်ခံ သို့မဟုတ် အသား အရောင်ပေါ်အခြေခံပြီး ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းမရှိပါက ခြွင်းချက်ထား ရုပ်သိမ်း၍ ရသော အခွင့်အရေးများ အကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ သို့သော်လည်း မည်သို့သော အခြေ အနေမျိုးတွင် ဖြစ်နေပါစေ လျစ်လျူရှုခြင်း သို့မဟုတ် ငြင်းဆန်ခြင်းများ ပြုလုပ်၍မရသော အခွင့်အရေးများကို ရုပ်သိမ်း၍ မရသော အခွင့်အရေး ဟုခေါ်ပြီး FoRB၏ အတွင်းစိတ်လွတ်လပ်ခြင်းသည်လည်း တခုအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ပိတ်ဆို့ခွင့်၊ သဘောတူလက်ခံခွင့်၊ ပြောင်းလဲခွင့် နှင့် ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာနှင့် ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်ကို ထိန်းသိမ်းခြင်းစသည့် အခွင့်အရေးတို့အား ရရှိခံစားခွင့် ကို မည်သူမျှ မည့်သည့်အကြောင်းကြောင့်မျှ ငြင်းပယ်ပိုင်ခွင့်မရှိပေ။ အတင်းအကြပ်ပြုလုပ်ခွင့်မရှိခြင်း၊ ခွဲခြားမှု မပြုခြင်းနှင့် မိဘများ၏ အခွင့်အရေး သည်လည်း ရုပ်သိမ်း၍မရသော အခွင့်အရေး၏ အရေးကြီးသည့် အစိတ်အပိုင်း များဖြစ်သည်။ အခြား ရုပ်သိမ်း၍မရသော အခွင့်အရေးများမှာ အသက်ရှင်ခွင့်၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းနှင့် ကျွန်ုပ်ပြုခြင်း မှကင်း လွတ်ခွင့်နှင့် ဥပဒေနှင့် ရာဇဝတ်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဥပဒေများနှင့် ဆက်နွှယ်သော သီးခြားအခွင့်အရေးများ တို့ဖြစ်သည်။

၈။ တရားဝင်မှုဆိုင်ရာ ကန့်သတ်ချက်များ။

အခြားလူ့အခွင့်အရေးများကဲ့သို့ပင် FoRBသည်လည်း ဥပဒေနှင့်အညီ ကန့်သတ်မှုများပြုလုပ် နိုင်သည့် အခြေအနေဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါသည်။ ထိုကန့်သတ်ချက်များကို ဘာသာရေးနှင့် ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုကို မြင်သာထင်သာအောင် ထုတ်ဖော်ခွင့်အတွက်သာ အသုံးပြုနိုင်သည်။ ထိုကန့်သတ်ချက်ကို ခွဲခြားဆက်ဆံ ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အသုံးမပြုသင့်ပေ။ မည်သည့်ကန့်သတ် ချုပ်ချယ်မှုမဆို အောက်ပါအချက် အလက်များနှင့် ကိုက်ညီနေရမည်။

- ဥပဒေအပေါ်အခြေခံခြင်း
- အများပြည်သူအကျိုးအလို့ငှာ ချမှတ်ထားသော အောက်ပါအချက်များကို မထိခိုက်စေရ။
 - အများပြည်သူ လုံခြုံရေး
 - အများပြည်သူ တည်ငြိမ်ရေး
 - အများပြည်သူ ကျန်းမာရေး
 - အများပြည်သူ ကိုယ်ကျင့်စာရိတ္တ (အများပြည်သူ ကိုယ်ကျင့်စရိတ္တကို တောင်းဆိုရာတွင် ဘာသာ တရားတခုတည်း၏ ကျင့်ဝတ်အပေါ် အခြေခံခြင်း မပြုသင့်ပေ။)

---☆●☉☿♄♅♆♇♈♉♊♋♌♍♎♏---

သင်ခန်းစာ (၃)**လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့် ချိုးဖောက်ခြင်း**

အချိန် (၂:၃၀ နာရီ)

ရည်ရွယ်ချက်

- ✓ လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ် ယုံကြည်ခွင့်အပေါ် ချိုးဖောက်ခံရမှု အခြေအနေများနှင့် ဖြစ်ပေါ်စေသော အကြောင်းအရင်းများ ကိုလေ့လာသိရှိစေရန်။
- ✓ လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ်ယုံကြည်ခွင့်ကို ချိုးဖောက်မှုတွင် ပါဝင်ပတ်သက်သူများကို ဆွေးနွေး ဖော်ထုတ် လာစေရန်။
- ✓ နိုင်ငံတကာတွင် လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ်ယုံကြည်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်ပြီး အစိုးရ၏ ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်မှု များနှင့် လူ့အဖွဲ့ အစည်းအတွင်း ရန်လိုမှု အထိကရုန်းများ အခြေအနေကို လေ့လာသိရှိစေရန်။

လှုပ်ရှားမှု (Activity) – Role Play

(၃၀ မိနစ်)

- ✚ နည်းပြမှ မာမာ၊ ချာချာနှင့် တာတာ ဆိုသော ဘာသာတရားတွေကို စာရွက်တစ်ရွက်တွင် တမျိုး ရေးသားပြီး အသင့်ပြင်ထားပါ။ ပါဝင်သော သင်တန်းသားအရေအတွက် ရှိသလောက် ဘာသာ (၃) မျိုးက မျှတစွာရေးထားပြီး မဲလိပ်များပြုလုပ်ပါ။
- ✚ သင်တန်းသားများကို တစ်ဦးလျှင် တစ်ရွက်စီပေးထားပြီး မိမိတို့၏ ဘာသာကိုမှတ်သားထားစေပါ။
- ✚ ထို့နောက် ၎င်းဘာသာဝင်များ၏ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများကို ကြိုတင် ပြောပြထားပါ။
 - မာမာ၊ ချာချာနှင့် တာတာ ဘာသာဝင်တိုင်းက မိမိတို့ဘာသာရေးကို အလွန်ပင် ကိုင်းရှိုင်း ကြကြောင်း
 - မာမာတို့ကတော့ တနင်္လာနေ့တွင် ပုံမှန် ဘုရားရှိခိုးလေ့ရှိပြီး၊ ချာချာနှင့် တာတာ တို့ကတော့ အင်္ဂါနေ့တွင် ဘုရားရှိခိုးလေ့ရှိကြောင်း
 - လစဉ် လပြည့်နေ့တိုင်းတွင် ဘာသာ (၃) ခုစလုံးက ပွဲတော်များ တစ်မျိုးပြီး တစ်မျိုး ကျင်းပလေ့ရှိကြောင်း
- ✚ ထို့နောက် မိမိတို့၏ သက်ဆိုင်ရာ ကိုးကွယ်မှုများကို လုပ်ဆောင်စေပါ။
 - တနင်္လာနေ့ ရောက်ပြီဖြစ်လို့ မာမာဘာသာဝင်များ စုဝေးပြီး ဘုရားရှိခိုးကြပါ။
 - အင်္ဂါနေ့ ရောက်ပြီဖြစ်လို့ ချာချာနှင့် တာတာတို့ မိမိအဖွဲ့နှင့် မိမိတို့ဘုရားရှိခိုးကြပါ။
 - လပြည့်နေ့ရောက်ပြီး စုဝေးပြီး ဘာသာရေးပွဲတော် ပြုလုပ်ကြပါ။
 - နောက်တပတ် တနင်္လာနေ့တွင် မာမာတို့အား ဝတ်ပြုဆုတောင်းပွဲပြုလုပ်ခိုင်းပါ
- ✚ ထို့နောက် အင်္ဂါနေ့ရောက်ပြီ သက်ဆိုင်ရာဘာသာဝင်တို့က ဝတ်ပြုဆုတောင်းကြရန် သို့သော် တာတာ ဘာသာ ကိုးကွယ်သူလူများသည် လူသားစားခြင်း (သို့) အကြမ်းဖက်မှုအကြောင်းအရာကို ဆွေးနွေးမည်ဟု ကြားသိထားရသဖြင့် ယနေ့ ဘုရားဝတ်ပြုဆုတောင်းချိန်တွင် ဘုရားကျောင်းသို့ သွားရောက်ခြင်းကို ကန့်သတ်လိုက်ကြောင်းပြောပြီး ကန့်သတ်လိုက်ပါ။ (Misinformation)

- ✚ နောက်တစ်ကြိမ်တွင် လပြည့်နေ့ရောက်ပြီး ဘာသာရေးပွဲတော်များ ပြုလုပ်ကြရအောင် ဘာသာရေး အုပ်စုဝင်များကို ရပ်ရွာအတွင်း ပွဲတော်ကျင်းပခွင့်နှင့် ပါဝင်ခွင့်ရှိပါတယ်။ တာတာအဖွဲ့ မတ်တတ်ရပ်ပါ။ သို့သော် တာတာ အဖွဲ့ဝင်များသည်လူသားစားသူများဟု ရပ်ရွာအတွင်းနာမည် ကြီးနေသောကြောင့် ပွဲတော်ရက်အတွင်း ပါဝင်ခွင့်မပြုနိုင်သည့်အတွက် ရွာအပြင်တွင် ထွက်နေရန် ပြောကြားပါ။ (Discrimination)
- ✚ ထို့နောက် တာတာအဖွဲ့ဝင်များသည် ရွာအပြင်သို့ထွက်ခိုင်းသော်လည်း ခိုးဝင်သည်ဟု တိုင်ကြား ခံရသဖြင့် စွပ်စွဲခံရသူဟု ဆိုပြီး တာတာဘာသာဝင်နှစ်ဦးကို မတရားအပြစ်ပေးပါ။ ထို့အပြင် တာတာဘာသာကို ကိုးကွယ်သူ အုပ်စုဝင်များအား ရွာဝန်းကျင်တွင် နေထိုင်ခွင့်မပြုတော့ဘဲ ရွာမှ နှင်ထုတ်လိုက်ပါ။
- ✚ ထို့နောက် လှုပ်ရှားမှုကို အဆုံးသတ်လိုက်ပါ။

ဆွေးနွေးမှု - Discussion

(၁၀ မိနစ်)

- ✚ လှုပ်ရှားမှုအား ပြီးဆုံးပြီဖြစ်ကြောင်းပြောပြီး ဆွေးနွေးပွဲကိုစတင်ပါ
- ✚ ဘယ်လိုခံစားရလဲ။ ဘာကြောင့်လဲ
 - တာတာဘာသာဝင်များ
 - ချာချာဘာသာဝင်များ
 - မာမာဘာသာဝင်များ
- ✚ ဘာတွေဖြစ်သွားလဲ
- ✚ ဘာကြောင့်ပြောနိုင်တာလဲ ?

Conjunction: အထက်ပါဆွေးနွေးမှုတွင် သတင်းအမှားကိစ္စ၊ ခွဲခြား ဆက်ဆံမှုကိစ္စနှင့် မတရားအပြစ် ပေးခြင်းကိစ္စတို့ကို ပေါ်ထွက်လာအောင် ဆွေးနွေးပြီး အောက်ပါ ဗဟုသုတပေးသည့်အချက်ဖြင့် ဆက်စပ် ဆွေးနွေးပါ။

ဗဟုသုတပေးခြင်း (Input)

(၂၅ မိနစ်)

Candelin ၏ ဖိနှိပ်ခြင်းဆိုင်ရာ အဆင့် (၃) ဆင့်

နိုင်ငံတကာတွင် ဖိနှိပ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး အားလုံးသဘောတူသည့် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက် (သို့) တိုင်းတာရမည့် စံများ မရှိသေးပေ။ ထို့ကြောင့် ယုံကြည်မှုကြောင့် ဖိနှိပ်ခံရသူများ အရေအတွက်နှင့် အချက်အလက်များကို ရရှိအောင် လုပ်ဆောင်ရန် မလွယ်ကူနိုင်ပါ။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ ဖိနှိပ်ခြင်း၏ အသွင် လက္ခဏာ တစ်ခုအနေဖြင့် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖြစ်ပွားနေခြင်း၊ အကြမ်းဖက်မှုမြောက်ခြင်း (သို့) အကြမ်း ဖက်ရန် ခြိမ်းခြောက်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပေါ်နေသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် အကြမ်းဖက်ခြင်း ဖြစ်ဖို့ရန် အကြမ်း ဖက်ခြင်း/ ခြိမ်းခြောက်ခြင်းဘက်သို့ ဦးတည်စေသည့် ပါဝင်ပတ်သက်မှုရှိသည့် စနစ် (ယန္တရား) ပုံစံကို Candelin ၏ ဖိနှိပ်ခြင်းဆိုင်ရာ အဆင့် (၃) ဆင့်ဟု ခေါ်သည်။ ဤပုံစံတွင် အဆင့်များကို တိုက်ရိုက်နှင့် သွယ်ဝိုက် အဆင့် ဟူ၍ ခွဲခြားထားသည်။ ဖိနှိပ်မှုတွင် အစိုးရမှ ပါဝင်ပတ်သက်မှု ရှိပါက **တိုက်ရိုက်အဆင့်** ဖြစ်ပြီး ဖိနှိပ်မှုကို တစ်ဦးတစ်ယောက်၊ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းမှ ကျူးလွန်ပြီး ဖိနှိပ်မှုများကို တားဆီး

ရန်နှင့် ကျူးလွန် ခံရသူများကို အကာအကွယ်ပေးရန် အစိုးရမှ ပျက်ကွက်ခြင်းကို သွယ်ဝိုက်သည့် အဆင့်ဟု ခေါ်သည်။ ၎င်းအဆင့် (၃) ဆင့်လုံးသည် တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သလို ဆက်ယှက် နေတတ်သည်။

✚ **မမှန်မကန်သတင်းများဖန်တီးခြင်း** - မီဒီယာ၊ ပညာရေးဆိုင်ရာ သင်ထောက်ကူများနှင့် နိုင်ငံရေး သမားများနှင့် အရာရှိများမှ ဘာသာရေးလူနည်းစုနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး လိမ်ညာပြောဆိုခြင်းနှင့် ပုံစံခွက် သတ်မှတ် အစွဲများနှင့် ရန်စောင်မှုများမှ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းတွင်း ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းလုပ်ရပ်များ ဖြစ်လာစေသည့် အကြောင်းအရင်းဖြစ်စေသည်။

✚ **ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း** - ဥပဒေပြုခြင်း၊ ဥပဒေစိုးမိုးရေး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် လူထု ဝန်ဆောင်မှုများ၊ အလုပ်အကိုင်၊ ပညာရေးနှင့် မိသားစုရေးရာများနှင့် စပ်လျဉ်းသော ကိစ္စရပ်များ တွင် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း။

✚ **အကြမ်းဖက်နှိပ်ကွပ်ခြင်း** - တစ်ဦးတစ်ယောက်အား (သို့) တစ်ဦးတစ်ယောက်မှ ဘာသာတစ်ခုခု၏ ဘာသာဝင်များဖြစ်နေခြင်းအပေါ် ခြိမ်းခြောက်မှု (သို့) အရေးယူမှုများ။ (ဥပမာ - ထောင်ချခြင်း၊ ညှဉ်းပမ်းနှိပ်စက်ခြင်း၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ နှောင့်ယှက်စော်ကားခြင်း၊ အပြောင်းအရွှေ့ပြုလုပ်ခံရခြင်းနှင့် အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်ခြင်း)

Candelin's three phases: (ဖိနှိပ်ခြင်းဆိုင်ရာ အဆင့် ၃ ဆင့်)

(၁) မမှန်မကန်သောသတင်းများဖန်တီးခြင်း (Prejudice, rumors, disinformation)

(၂) ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း (Discrimination)

(၃) အကြမ်းဖက်နှိပ်ကွပ်ခြင်း (Violent persecution)

(Prejudice, Discrimination & Violence ကို ဥပမာ တစ်ခုချင်းစီဖြင့်သွားရန်။)

ဥပမာ - - ထွန်းထွန်းနိုင်သည် ကချင်လူမျိုးဖြစ်သည်။

- ထွန်းထွန်းနိုင်သည် အရက်သောက်သည်။ ထို့ကြောင့် ကချင်လူမျိုးတိုင်းသည် အရက်သမားများဖြစ်ကြသည်။
- ထို့ကြောင့် ကချင်လူမျိုးများကို အပေါင်းအသင်းမလုပ်သင့်ပါ
- ကချင်လူမျိုး များအား ပေါင်းသင်းခဲ့ပါက ထိရောက်တဲ့ ပြစ်ဒဏ်ကျခံစေရမည်(ကြီးလေးသော)

နည်းပြဖတ်ရှုရန်။ လူတိုင်းအတွက် ဘာသာရေးလွတ်လပ်ခွင့် (သို့မဟုတ်) လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည် ကိုးကွယ်ခွင့် စာမျက်နှာ (၁၉-၂၀)

နက်ရှိုင်းစွာ ဆွေးနွေးခြင်း (Deepening)

(၁၅ မိနစ်)

- သင်တန်းသားများကို အဖွဲ့ငယ် (၃) ဖွဲ့ခွဲပြီး အောက်ပါအတိုင်း တာဝန်ပေး ဆွေးနွေးစေပါ။
 - အဖွဲ့ (၁) လက်တွေ့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ မမှန်မကန်သတင်းများကို ဘယ်လိုပုံစံများဖြင့် ဖန်တီးတာကို တွေ့ရသလဲ
 - အဖွဲ့ (၂) လက်တွေ့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကို ဘယ်လိုပုံစံဖြင့် လုပ်လေ့ ရှိသလဲ
 - အဖွဲ့ (၃) လက်တွေ့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ဘယ်လိုပုံစံဖြင့် အကြမ်းဖက်ခြင်းနှင့် နှိပ်ကွပ်ခြင်း တို့ကို ဆောင်ရွက်လေ့ရှိသလဲ
- အဖွဲ့များကို ပြန်လည်တင်ပြစေပြီး လိုအပ်ချက်များကို ထပ်မံဖြည့်စွက်စေပါ။

မမှန်ကန်သောသတင်းများဖန်တီးခြင်းပုံစံ	ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းပုံစံ	အကြမ်းဖက်နှိပ်ကွပ်ခြင်းပုံစံ

Conjunction; နိုင်ငံတကာမှာဖြစ်တာတွေရှိသလို၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင်ဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့ အခြားအိမ်နီးချင်း နိုင်ငံများတွင်လည်း ဖြစ်နေတာတွေရှိပါတယ်။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်တဲ့ တရုတ်နိုင်ငံက အကြောင်းအရာ ကိုလေ့လာကြည့်ရအောင် ဆိုပြီး အောက်ပါ မှတ်တမ်းခွေအားပြသရန်

လှုပ်ရှားမှု (Activity) – Video Documentary

(၁၀ မိနစ်)

God In China – Video Documentation ပြသရန် (မပြသမီ သေချာကြည့်ထားရန် ပြောထားပေးပါ)

ဆွေးနွေးမှု (Discussion)

(၁၀ မိနစ်)

- ဦးဒီယိုမှတ်တမ်းခွေကြည့်ပြီးပါက အောက်ပါမေးခွန်းများဖြင့် မေးမြန်းဆွေးနွေးပေးပါ။
 - ဘာတွေဖော်ပြသွားသလဲ
 - ဘယ်သူတွေက ကျူးလွန်ခဲ့တာလဲ။
 - ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်မှာရော ဘယ်သူတွေက အခွင့်အရေးချိုးဖောက်နေတာရှိသလဲ။

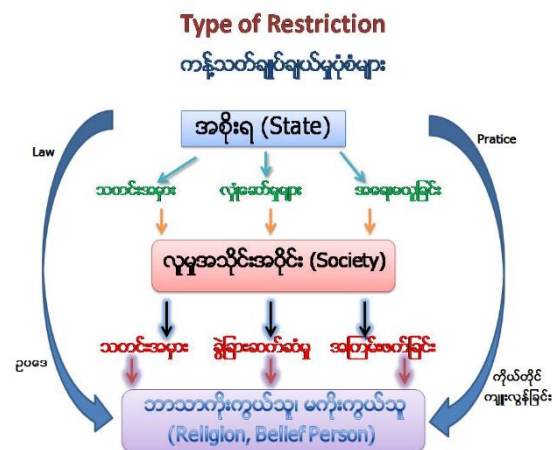
Conjunction; ယခု ဆွေးနွေးခဲ့သလို မိမိတို့နိုင်ငံ၊ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံနဲ့ အခြားနိုင်ငံတွေမှာ ဘယ်လို အခြေ အနေရှိလဲဆိုတာ ဆက်လက် လေ့လာကြည့်ကြရအောင်။

ဗဟုသုတပေးခြင်း - Input

(၃၅ မိနစ်)

Government Restriction & Social hostilities

- Governmental restrictions နှင့် Social hostilities အကြောင်းကို ဖော်ပြပါရှိသော Types of Restrictions (ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်မှုပုံစံများ) ပုံနှင့် အရင်ရှင်းပြပါ။

နိုင်ငံတကာ FoRB နှင့်ပတ်သက်သည့် ခွဲခြားမှု၊ ဖိနှိပ်ခံရမှု၊ အခြေအနေပြခြင်းနှင့် မှတ်တမ်းများ

Number of Countries Where Religious Group Were Harassed, by Type of Harassment

Government harassment in the year ending ...

	JUN 2007	JUN 2008	JUN 2009	JUN 2010	DEC 2011	DEC 2012	DEC 2013
Muslims	77	74	58	74	78	83	73
Christians	79	80	71	95	78	81	85
Jews	11	16	14	21	28	28	39
Others*	25	28	29	40	39	35	33
Folk religions**	13	10	9	10	5	11	12
Hindus	12	11	9	13	9	13	8
Buddhists	7	7	6	11	5	9	7
Any of the above	118	112	103	124	125	131	133

Social harassment in the year ending ...

	JUN 2007	JUN 2008	JUN 2009	JUN 2010	DEC 2011	DEC 2012	DEC 2013
Muslims	64	53	58	64	82	88	84
Christians	74	72	70	77	81	83	71
Jews	46	48	60	64	63	66	72
Others*	15	13	19	28	18	21	17
Folk religions**	16	13	19	20	21	18	26
Hindus	12	9	8	10	6	9	4
Buddhists	4	4	4	7	5	7	7
Any of the above	127	110	124	135	147	147	145

* Includes Sikhs, members of ancient faiths such as Zoroastrianism, members of newer faiths such as Baha'i, other religious groups and atheists.

** Includes followers of African traditional religions, Chinese folk religions, Native American religions and Australian aboriginal religions.

This measure does not assess the severity of the harassment. Numbers do not add to totals because multiple religious groups can be harassed in a country.

"Latest Trends in Religious Restrictions and Hostilities," February 2015

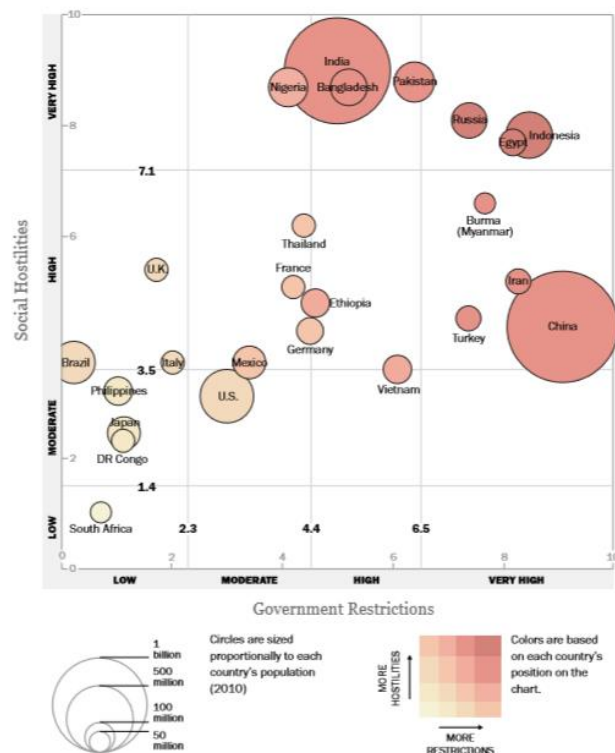
PFW RESEARCH CENTER

(Number of Countries Where Religious Groups Were Harassed, Any time between June 2006 and December 2013)

Number of Countries Where Religious Groups Were Harassed, by Year

Year ending ...

	JUN 2007	JUN 2008	JUN 2009	JUN 2010	DEC 2011	DEC 2012	DEC 2013
Christians	107	95	96	111	105	110	102
Muslims	96	91	82	90	101	109	99
Jews	51	53	63	68	69	71	77
Others*	33	34	39	52	42	40	38
Folk religions**	24	19	24	26	23	26	34
Hindus	21	18	11	16	12	16	9
Buddhists	10	11	7	15	9	13	12
Any of above	152	135	147	160	160	166	164

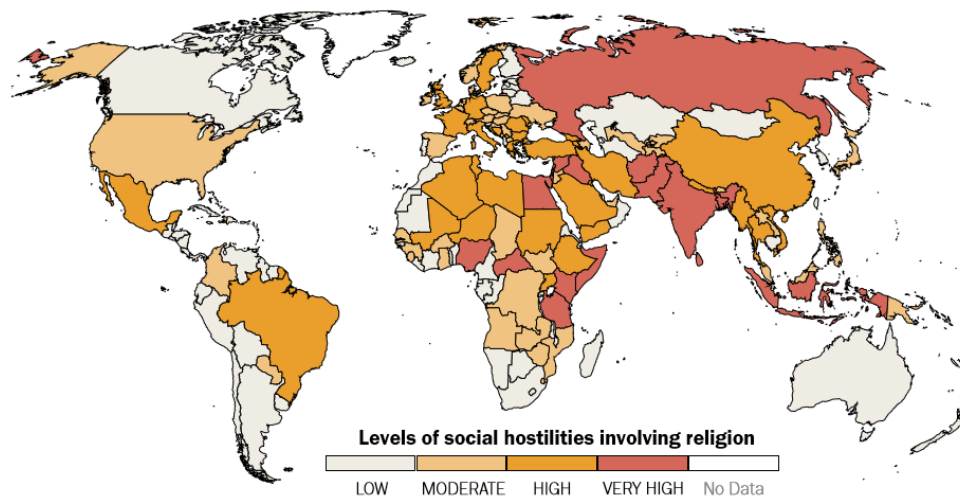

"Latest Trends in Religious Restrictions and Hostilities," February 2015

PEW RESEARCH CENTER

Social Hostilities Around the World

Level of social hostilities in each country as of December 2013

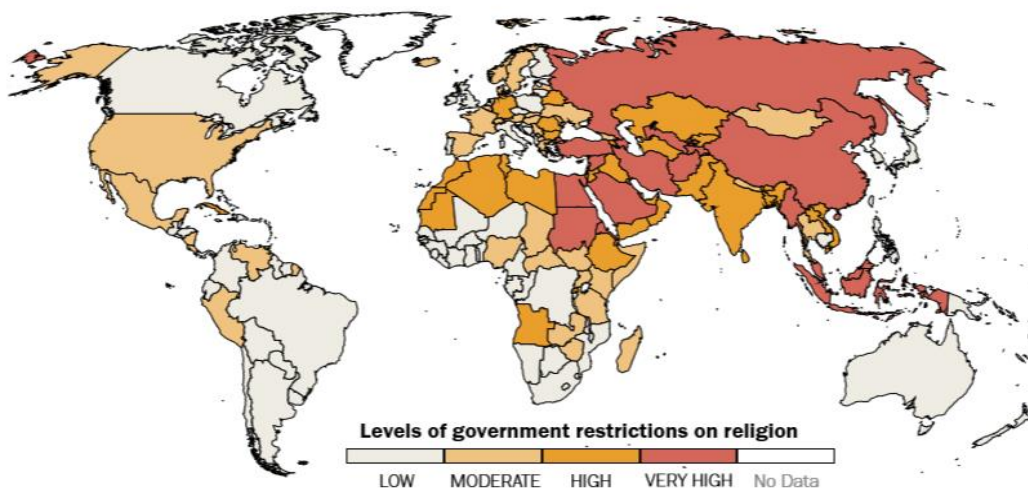

"Latest Trends in Religious Restrictions and Hostilities," February 2015

PEW RESEARCH CENTER

Government Restrictions Around the World

Level of government restrictions in each country as of December 2013

"Latest Trends in Religious Restrictions and Hostilities," February 2015

PEW RESEARCH CENTER

Countries With Very High Government Restrictions on Religion

Scores of 6.6 or higher on the 10-point Government Restrictions Index

2012	2013
Egypt	China
China	Indonesia
Iran	Uzbekistan
Saudi Arabia	Iran
Indonesia	Egypt
Maldives	Afghanistan
Afghanistan	Saudi Arabia
Syria	Malaysia
Eritrea	Burma (Myanmar)
Somalia	Russia
Russia	Syria
Burma (Myanmar)	Turkey
Uzbekistan	Azerbaijan
Malaysia	Sudan
Azerbaijan	Brunei
Tajikistan	Eritrea
Pakistan	Tajikistan
Brunei	Singapore
Morocco	
Sudan	
Algeria	
Iraq	
Kazakhstan	
Vietnam	

Countries With Very High Social Hostilities Involving Religion

Scores of 7.2 or higher on the 10-point Social Hostilities Index

2012	2013
Pakistan	Israel
Afghanistan	India
India	Pakistan
Somalia	Palestinian territories
Israel	Nigeria
Iraq	Bangladesh
Palestinian territories	Sri Lanka
Syria	Russia
Russia	Afghanistan
Indonesia	Somalia
Nigeria	Syria
Yemen	Tanzania
Kenya	Indonesia
Egypt	Egypt
Sudan	Central African Republic
Lebanon	Iraq
Sri Lanka	Kenya
Bangladesh	
Thailand	
Burma (Myanmar)	

အနစ်ချုပ်ခြင်း - Synthesis (အနစ်ချုပ်ဆွေးနွေးခြင်း)

(၁၅ မိနစ်)

- သင်တန်းသားများ၏ ယခုသင်ခန်းစာအတွင်းလေ့လာလိုက်မိသည့်အခြေအနေများကို မေးမြန်းပါ။

အခြားနည်းလမ်း ။ မာမာ တာတာ ချာချာ ဇာတ်လမ်းကို (Cartoon Animation VDO) ဖြင့်လည်း ပြသပြီး ဆောင်ရွက် နိုင်ပါသည်။

---☆☾☯🌀⛲️✚✚❄️😊☒♣️☆☾☯🌀⛲️✚✚❄️😊☒♣️☆☾☯🌀⛲️✚✚❄️😊☒♣️---

သင်ခန်းစာ (၄)

လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့် နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ

အချိန် (၃ နာရီ)

ရည်ရွယ်ချက်

- ✓ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖြစ်ပေါ်နေသော လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုကို ချိုးဖောက်သည့် ပုံစံ အမျိုးအစားနှင့် အကြောင်းအရင်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်တတ်လာစေရန်။
- ✓ ၎င်း အခြေအနေများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် သက်ရောက်မှုများကို ဆွေးနွေးဖော်ထုတ် လေ့လာ ရန်။

လှုပ်ရှားမှု (Activity) Case Study

(၁၅ မိနစ်)

- သင်တန်းသားများကို အဖွဲ့ငယ် (၃) ဖွဲ့ခွဲပြီး အောက်ပါ ဇာတ်လမ်းများကို ပေးပေးပါ။
 - အဖွဲ့ (၁) အိန္ဒိယနိုင်ငံဇာတ်လမ်း
 - အဖွဲ့ (၂) သီရိလင်္ကာနိုင်ငံဇာတ်လမ်း
 - အဖွဲ့ (၃) အီရန်နိုင်ငံဇာတ်လမ်း
- ထိုဇာတ်လမ်းများကို လွတ်လပ်စွာယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်နှင့် နှိုင်းယှဉ်လေ့လာပြီး အောက်ပါ မေးခွန်းများ ဖြင့်ဆွေးနွေးအဖြေရှာခိုင်းပါ
 - ဘယ်လိုအကြောင်းအရာတွေဖြစ်နေသလဲ ?
 - ဘယ်သူတွေက ဖိနှိပ်ခံရသူတွေဖြစ်လဲ?
 - ဘယ်သူတွေက ဖိနှိပ်မှုပြုလုပ်တာလဲ?
 - အစိုးရ အနေနှင့် ဘယ်လိုပါဝင် ပတ်သက်နေလဲ?

ဆွေးနွေးမှု (Discussion)

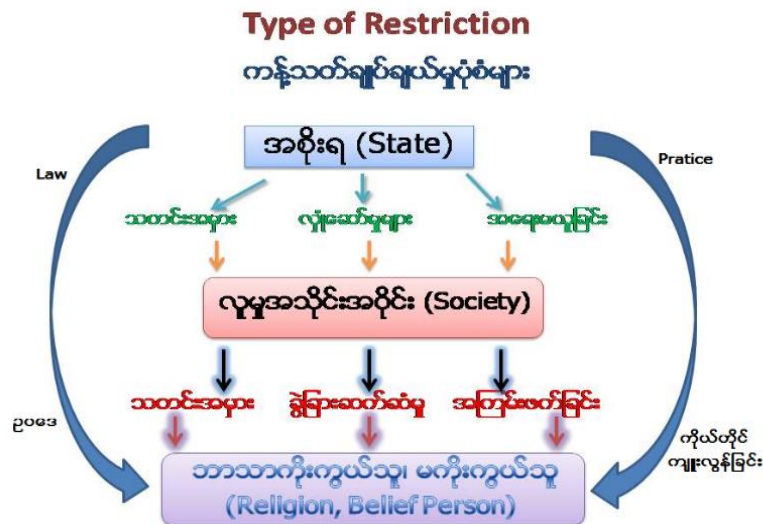
(၁၅ မိနစ်)

- အဖွဲ့များ ဆွေးနွေးပြီးပါက ၎င်းတို့ရရှိထားသော ဇာတ်လမ်းများကို အခြားအဖွဲ့များကို တစ်ခေါက် ဖတ်ပြပြီး၊ ဆွေးနွေးထားသော အချက်များကို ပြန်လည်ဆွေးနွေး တင်ပြခိုင်းပါ။
 - ဘယ်လိုအကြောင်းအရာတွေဖြစ်နေသလဲ ?
 - ဘယ်သူတွေက ဖိနှိပ်ခံရသူတွေဖြစ်လဲ?
 - ဘယ်သူတွေက ဖိနှိပ်မှုပြုလုပ်တာလဲ?
 - အစိုးရ အနေနှင့် ဘယ်လိုပါဝင် ပတ်သက်နေလဲ?

ဗဟုသုတပေးခြင်း (Input)

(၄၅ မိနစ်)

- ယခင် သင်ခန်းစာမှ Government restrictions (အစိုးရ၏ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှု၊ အခြေအနေများ) နှင့် Social hostility (လူမှုအဓိကရုဏ်း) များအကြောင်းကို ပြန်လည် ဆွေးနွေးပေးပါ။

Conjunction - နိုင်ငံတကာမှ ဖြစ်နေတဲ့ အခြေအနေတွေကိုတော့ လေ့လာခဲ့ပြီးပြီ ကျနော်တို့ နိုင်ငံမှာရော လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုအခြေအနေတွေရှိနေသလဲဆိုတာကို ဆက်လက် ဆွေးနွေးလေ့လာ ကြည့်ရအောင် ဟုပြောပြီး အောက်ပါအတိုင်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ပါ။

နက်ရှိုင်းစွာ ဆွေးနွေးခြင်း - ၁ (Deepening)

(၃၀ မိနစ်)

- သင်တန်းသားများကို အဖွဲ့ (၄) ဖွဲ့ခွဲပါ။
- အဖွဲ့များကို မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း လွတ်လပ်စွာယုံကြည် ကိုးကွယ်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှု ကန့်သတ်မှုနှင့် အဓိကရုဏ်းများနှင့် ပတ်သက်ပြီး အောက်ပါအတိုင်း ကဏ္ဍခွဲပြီး ဆွေးနွေးခိုင်းပါ။
 - အဖွဲ့ (၁) အစိုးရအနေဖြင့် တိုက်ရိုက်ရော၊ သွယ်ဝိုက်ရော ဘယ်လို ပုံစံမျိုးတွေဖြင့် ပါဝင် ပတ်သက် နေတယ်လို့ သုံးသပ်ပါသလဲ။
 - အဖွဲ့ (၂) မီဒီယာအနေဖြင့်ရော ဘယ်လိုနည်းလမ်းများဖြင့် ပါဝင်ပတ်သက်နေသလဲ
 - အဖွဲ့ (၃) အဖွဲ့အစည်းများ (ဘာသာရေး၊ CSOs) အနေဖြင့် ဘယ်လိုပါဝင် ပတ်သက်နေ သလဲ
 - အဖွဲ့ (၄) နိုင်ငံရေးပါတီများ အနေဖြင့် ဘယ်လိုပါဝင် ပတ်သက်မှု ရှိနေသလဲ

Government Direct/Indirect	Media	Organization (Religious, CSOs)	Political Parties

(သင်တန်းသားများကို ပေးရန်)

Case Study (1)**အန္တိယ နိုင်ငံတွင် မွတ်ဆလင်များကို ဖိနှိပ်ခြင်း။**

၂၀၁၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလနှင့် မတ်လအတွင်း အန္တိယနိုင်ငံ။ Gujarat ပြည်နယ်တွင် မွတ်ဆလင် ဆန့်ကျင်ရေး ဟိန္ဒူအစွန်းရောက်၏ တိုက်ခိုက်မှုကြောင့် လူဦးရေ ၂၀၀၀ ခန့် ရှိသော မွတ်ဆလင်များ အသတ်ခံလိုက်ရသည်။ ထိုလူမဆန်စွာ အကြမ်းဖက်သတ်ဖြတ်မှုသည် (၃) ရက်ဆက်တိုက်ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ရတ်သတ္တပတ် အတော်ကြာ ရံဖန်ရံခါ ဆက်လက်ဖြစ်ပွား နေခဲ့သည်။

အဓိကရုဏ်းအတွင်း အုပ်စုလိုက် တိုက်ခိုက်မှု၊ မွတ်ဆလင်ဘုရားဝတ်ပြုကျောင်းများနှင့် အိမ်အမြောက်အများ လုယက်ခြင်းနှင့် မီးရှို့ဖျက်စီးမှုများခံခဲ့ရသည်။ ထောင်နဲ့ချီသော လူများမှာ အိမ်မဲ့ယာမဲ့များလာခြင်းနှင့် သောင်းနဲ့ချီတဲ့လူများဟာလည်း ဒေါသထွက်နေသာလူစုကြောင့် မိမိဒေသမှ စွန့်ခွဲထွက်ပြေးသွားရသည်။ ထို့သို့ ဖြစ်စေသည့် အကြောင်းအရင်းမှာ ခိုင်မာသည့် အထောက်အထားမရှိသော်လည်း မွတ်ဆလင်ဘာသာဝင် လူတစ်ဦးမှ လုပ်ကြံမီးရှို့ သည်ဟု စွပ်စွဲချက်ဖြင့် စနစ်တကျ လက်စားချေမှု၏ ရလဒ်ဖြစ်သည်။ ဒေသတွင်း ထိုအကြမ်းဖက်မှုကို တားဆီးရန် ကြိုးပမ်းမှုများရှိခဲ့သော်လည်း ဟိန္ဒူအစွန်းရောက် ဝါဒီများကို ထောက်ခံသော ခေါင်းဆောင်များ၏ ဘက်လိုက်မှုများရှိနေခဲ့သည်။

မျက်မြင်သက်သေများ၏ အဆိုအရ ဒေသခံ လုံခြုံရေး ရဲတပ်ဖွဲ့မှ တိုက်ခိုက်ခံရသော လူများကို ကူညီမညီအစား ဒေါသထွက်နေသည့် လူအုပ်ကိုအားပေးအားမြှောက် ပြုလုပ် ခဲ့သည်။ Gujarat ဝန်ကြီးချုပ်အပေါ် ခိုင်လုံသော ဟိန္ဒူများ၏ မွတ်ဆလင်များအပေါ် တိုက်ခိုက်မှုများကို ဟန့်တားခြင်းမပြုရန် ရဲအရာရှိများအား ညွှန်ကြားခဲ့သည်ဟုခိုင်လုံသော စွပ်စွဲချက်များရှိခဲ့သည်။

- ဆွေးနွေးရမည့် မေးခွန်းများ -

- ဘယ်လိုအကြောင်းအရာတွေဖြစ်နေသလဲ ?
- ဘယ်သူတွေက ဖိနှိပ်ခံရသူတွေဖြစ်လဲ?
- ဘယ်သူတွေက ဖိနှိပ်မှုပြုလုပ်တာလဲ?
- အစိုးရ အနေနှင့် ဘယ်လိုပါဝင် ပတ်သက်နေလဲ?

(သင်တန်းသားများကို ပေးရန်)

Case Study (2)

သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ ဇာတ်လမ်း

ဇူလိုင်လ (၇) ရက်နေ့ကို အနက်ရောင်ဇူလိုင်ဟု သီရိလင်္ကာနိုင်ငံတွင် ဆိုစမှတ်ပြုကြသည်။ ၁၉၈၃ ဇူလိုင်လ (၇) ရက်နေ့တွင် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ၏ မြို့တော် Colombo မြို့တွင် လူနည်းစု တမီးလ်လူမျိုးများ အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်ခံခဲ့ရခြင်းနှင့် ရာပေါင်းများစွာသော တမီးလ်လူမျိုးများ နေခင်းအချိန်တွင် လမ်းမကြီးများပေါ်တွင် မီးရှို့သတ်ဖြတ်ခံခဲ့ရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ယခုအခါ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံတွင် အနက်ရောင်ဇူလိုင်ကဲ့သို့သော ဖြစ်ရပ်ဆိုးများ ပြန်လည် ဖြစ်ပေါ်လာမည်ကို စိုးရိမ်လျက်ရှိကြသည်။ ယခုအခါတွင်မူ နိုင်ငံ၏ လူနည်းစု ကိုးကွယ်ရာ ဘာသာများဖြစ်သည့် ခရစ်ယာန် ဘာသာနှင့် အစ္စလာမ်ဘာသာများဘက်သို့ ဦးတည်တိုက်ခိုက်လာသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

ယခုကဲ့သို့ စိုးရိမ်ဖွယ်ရာ တင်းမာမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၏ အကြောင်းတစ်ရပ်မှာ BBS (Bodu Bala Sena) ဟု လူသိများသော အစွန်းရောက် ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ Buddhist Strength Force (ပိုင်မာသောဗုဒ္ဓဘာသာ တပ်ပေါင်းစု) ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသော BBS အဖွဲ့ကို လွန်ခဲ့သော (၂) နှစ်ခန့်က စတင်ခဲ့ပြီး အဖွဲ့၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကာကွယ်ရန်နှင့် မြှင့်တင်ရန် ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။ ၎င်းတို့သည် ဗုဒ္ဓဘာသာသည်သာ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံတွင် ကျင့်သုံးသည့် တစ်ခုတည်းသော ဘာသာဖြစ်သင့်သည်ဟု ဆိုသည်။ ထိုအဖွဲ့သည် အမုန်းတရား ဟောပြောခြင်းများနှင့် ခရစ်ယာန်ဘာသာနှင့် အစ္စလာမ်ဘာသာဝင်များ၏ ကိုးကွယ်ရာ ဝတ်ကျောင်းတော်များနှင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကို ပစ်မှတ်ထား တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။

၎င်းအဖွဲ့ကို လက်ရှိအစိုးရမှလည်း ကောင်းမွန်စွာ ထောက်ပံ့နေကြောင်း လူများစုမှ စွပ်စွဲ ပြောဆိုလျက်ရှိ သည်။ ထိုအဖွဲ့၏ လှုပ်ရှားမှုများသည် ဆင်ဟာလီဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ၏ အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ်ကို တက်ကြွ လာစေခြင်းဖြင့် လက်ရှိ ဆင်ဟာလီအစိုးရအတွက် ထောက်ခံမှု အားကောင်းလာစေကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

တချို့သော လူများက ၎င်းအဖွဲ့၏ လှုပ်ရှားမှုများကို ရှုံ့ချပြောဆိုမှုများလည်း ရှိနေပါသည်။ သို့သော် သီရိ လင်္ကာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံပိုင်မီဒီယာများသည် ဘာသာရေး ပဋိပက္ခများနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် မည်သည့်အခါမှ တရားနည်းလမ်းကျ တုံ့ပြန်ခဲ့ခြင်း မရှိချေ။ ယခုကဲ့သို့ ထိုအဖွဲ့၏ ဥပဒေချိုးဖောက်မှုများ အတွက် ပြစ်ဒဏ် ပေးခံရမည်ကိုပင် စိုးရိမ်စရာမရှိသည့် အခြေအနေမျိုးကို တွေ့ရသည်။

- ဆွေးနွေးရမည့် မေးခွန်းများ -

- ဘယ်လိုအကြောင်းအရာတွေဖြစ်နေသလဲ ?
- ဘယ်သူတွေက ဖိနှိပ်ခံရသူတွေဖြစ်လဲ?
- ဘယ်သူတွေက ဖိနှိပ်မှုပြုလုပ်တာလဲ?
- အစိုးရ အနေနှင့် ဘယ်လိုပါဝင် ပတ်သက်နေလဲ?

- (သင်တန်းသားများကို ပေးရန်)

Case Study (3)

အီရန်နိုင်ငံတွင် ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်များကို ဖိနှိပ်ခြင်း။

အီရန်နိုင်ငံတွင် ဘာသာရေးဆရာဖြစ်သော Youcer Nadarkhani သည် သူ၏ ကိုးကွယ် ယုံကြည်မှုကြောင့် ထောင် (၃) နှစ်ကျခံရပြီးနောက် ကြိုးမိန့်ပေးခြင်းခံရသည်။ ကျောင်းတွင် သူ၏သား (၂) ယောက် သင်ယူရသော မွတ်စလင်ဘာသာရေး အဆုံးအမများ အပေါ် ခေးခွန်းထုတ်မှုကြောင့် Youcer Nadarkhani သည် ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် အဖမ်းခံရသည်။

ထိုအမှုအတွက် စွဲချက်တင်စစ်ဆေးခြင်းတွင် ရပ်တည်ချက်တို့ကို စွန့်ပယ်ခြင်း တနည်းအားဖြင့် အစ္စလာမ် ဘာသာကို စွန့်ခွာခြင်းအမှုအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲ စွဲဆိုခြင်းခံခဲ့ရသည်။ ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် ဒေသ တရားရုံးနှင့် အမြင့်ဆုံးတရားရုံးမှ ခုခံချေပပေးသည့်တိုင် Youcer Nadarkhani သည် အစ္စလာမ်ဘာသာကို စွန့်ခွာပြီး ခရစ်ယာန်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသွားသောကြောင့် သေဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံခဲ့ရသည်။ အမှု ကြားနာစဉ် တလျှောက်လုံးတွင် Youcer Nadarkhani အား ခရစ်ယာန်ယုံကြည်မှုကို စွန့်လွှတ်ပြီး အစ္စလာမ်ဘာသာသို့ ပြန်လည် ကူးပြောင်းလာမည် ဆိုပါက အမှုကိုရုပ်သိမ်းပေးမည်ဟု ကမ်းလှမ်းမှုများရှိခဲ့သည်။

Youcer Nadarkhani သည် ထိုကမ်းလှမ်းချက်များကို လက်ခံရန် ငြင်းဆိုခဲ့သည်။ ၂၀၁၂ စက်တင်ဘာလ တရားရုံးကြားနာမှုတွင် Youcer Nadarkhaniသည် ရပ်တည်ချက်တို့ကို စွန့်ပယ်ခြင်း အမှုဖြင့် အပြစ်မရှိကြောင်းနှင့် သေဒဏ်မှ ကင်းလွတ်ခွင့်ရရှိခဲ့သည်။ သေဒဏ် အစား မွတ်စလင်များအကြား ခရစ်ယာန်ဘာသာသို့ ဝင်ရန် စည်းရုံးသိမ်းသွင်းမှုဖြင့် ထောင်ဒဏ် (၃) နှစ် ချလိုက်သည်။ အမှု စစ်ဆေး နေစဉ်ကာလအတွင်း ထောင်တွင် (၃) နှစ် ကျခံခဲ့ပြီးဖြစ်သဖြင့် အမှုစီရင်ချက်ချအပြီး ထောင်မှ လွှတ်မြောက်လာခဲ့သည်။

- ဆွေးနွေးရမည့် မေးခွန်းများ -

- ဘယ်လိုအကြောင်းအရာတွေဖြစ်နေသလဲ ?
- ဘယ်သူတွေက ဖိနှိပ်ခံရသူတွေဖြစ်လဲ?
- ဘယ်သူတွေက ဖိနှိပ်မှုပြုလုပ်တာလဲ?
- အစိုးရ အနေနှင့် ဘယ်လိုပါဝင် ပတ်သက်နေလဲ?

သင်ခန်းစာ (၅)

လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့် ချိုးဖောက်မှုနှင့် အစိုးရတာဝန်

အချိန် (၁:၃၀ နာရီ)

ရှည်ရှယ်ချက်

- ✓ လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်အပေါ် ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်မှုများကို သဘောပေါက်လာစေပြီး အစိုးရ၏တာဝန်ရှိမှုများကို သိရှိ လာစေရန်၊
- ✓ လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်ပြီး အစိုးရဆောင်ရွက်နေမှုလုပ်ငန်းများကို သုံးသပ် သိမြင်နိုင်စေရန်နှင့် ဆောင်ရွက်သင့်သော လုပ်ငန်းများကို ဆွေးနွေးဖော်ထုတ်လာစေရန်၊

လှုပ်ရှားမှု (Activity) - ဗီဒီယို

(၁၀ မိနစ်)

- လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ခွင့် ကန့်သတ် ဖိနှိပ်မှု ဗီဒီယိုပြပါ (လူ့အခွင့်အရေး စကားအသံ အပိုင်း ၇၄ မှ)

- **နည်းပြမှတ်တမ်း။** ။ ဗီဒီယိုမှတ်တမ်းမပြသမီ သင်တန်းသူ၊ သင်တန်းသားများအား လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုး ကွယ်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လို ချုပ်ချယ်ကန့်သတ်မှုတွေလုပ်သလဲဆိုတာကို ကြည့်ထားရန် သတိပေး ပြောပြ ထားပါ။

ဆွေးနွေးခြင်း (Discussion)

(၂၀ မိနစ်)

- သင်တန်းသားများအား အုပ်စုကြီးအတွင်းတွင် ပြန်လည် ဂိုင်းထိုင်စေပြီး အောက်ပါမေးခွန်းများဖြင့် ဆွေးနွေးပါ။ နည်းပြမှ သင်ပုန်းပေါ်တွင် မှတ်တမ်းတင်ပေးပါ
 - ဘယ်ဘာသာဝင်တွေအပေါ် ကန့်သတ် ချိုးဖောက်တာလဲ၊
 - ဘယ်လို ကန့်သတ် ချိုးဖောက်တာကို တွေ့လိုက်ရလဲ
 - အထက်ပါ ကန့်သတ်မှု၊ ဖိနှိပ်မှု တွေကနေ ကျော်လွန်သွားစေရန် အစိုးရအနေဖြင့် ဘာတွေ ဆောင် ရွက်သင့်သလဲ၊
- သင်တန်းသားများ အဖွဲ့ငယ်အတွင်း ဆွေးနွေးချက်များကို ပြန်လည်တင်ပြခိုင်းပါ။ နည်းပြမှ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုသော် မေးခွန်းဖြင့် ဆွေးနွေးပြီး သင်ပုန်းပေါ်တွင် မှတ်တမ်းတင်ပေးထားပါ။

(လေးစားရန်တာဝန်၊ ကာကွယ် ပေးရန်တာဝန်နှင့် ဖြည့်ဆည်းပေးရန် တာဝန်များကို အုပ်စုခွဲပြီး မှတ်တမ်း တင်ထားပါ)

ဗဟုသုတပေးခြင်း (Input)

(၁၅ မိနစ်)

- အထက်ပါ သင်တန်းသားများ ပြောဆိုချက်ကို ထောက်ပြပြီး အောက်ပါ အစိုးရတာဝန်များကို ဆွေးနွေးရှင်းပြပေးပါ

လူ့အခွင့်အရေးလေးစားသော အစိုးရ တာဝန်

• လေးစားခြင်း (Respect)

လူ့အခွင့်အရေး လေးစားခြင်း ဆိုသည်မှာ မိမိနိုင်ငံအတွင်းရှိ လူတိုင်းတွင် ရှိနေပြီးဖြစ်သော နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေး စံချိန်စံညွှန်းများထဲတွင် အသိအမှတ်ပြုထားသည့် လူ့အခွင့်အရေး များကို ထိပါး နှောင့်ယှက်ခြင်း မပြုခြင်း သို့မဟုတ် ထိုအခွင့်အရေးအတိုင်း လုပ်ဆောင်မှုကို ခွင့်ပြုခြင်းဖြစ်သည်။ (အစိုးရ ကျင့်ဝတ်၊ နိုင်ငံပိုင်ဆိုင်မှုများ၏ ကျင့်ဝတ်များကိုပြဌာန်းထားခြင်း၊ အခွင့်အရေးများကို ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေမှာ အတိအကျပြဌာန်းထားခြင်း၊ ပြဌာန်းထားသည့်အတိုင်း ပြည်သူများကို ကျင့်သုံးခွင့်ပြုခြင်း၊ ဖမ်းဆီး အရေးယူမှုမပြုခြင်း၊ နိုင်ငံတကာ စာချုပ်တွေမှာ လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းနှင့်၊ အစီရင်ခံစာများကို အမှန်အတိုင်း ရေးသားတင်ပြခြင်း)

• ကာကွယ်ပေးခြင်း (Protect)

ကာကွယ်ပေးခြင်း ဆိုသည်မှာ မိမိနိုင်ငံအတွင်းရှိ လူသားတိုင်း အခွင့်အရေးအားလုံးကို တန်းတူ ခံစားခွင့် ရှိလာအောင်နှင့် အစိုးရအပါအဝင် မည်သူကမှ ထိုအခွင့်အရေးများအပေါ် ချိုးဖောက်မှုများ မရှိအောင် လိုအပ်သလို ကာကွယ်ပေးခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ မိမိနိုင်ငံအတွင်းရှိ ခွဲခြားမှုကို ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသော အုပ်စုများကို ခွဲခြားမှု မခံရအောင် အထူးဥပဒေများ ပြဌာန်း ထားပေးခြင်းဖြင့် ထိုအုပ်စုများအပေါ် အခြားသူများက အကြမ်းဖက် အနိုင်ကျင့်ခြင်းမရှိအောင် ကာကွယ်ပေးခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။ (လူ့အခွင့်အရေးကို အထူး ကာကွယ်ပေးထားသော ဥပဒေများ ရေးဆွဲထားခြင်း၊ တိုင်ကြားနိုင်မည့် ယန္တရားများကို ထူထောင်ပေးခြင်း၊ ကျူးလွန်သူများကို တိကျစွာ အရေးယူခြင်း)

• မြှင့်တင်ပေးခြင်း Fulfill (Fulfill + Promote)

မြှင့်တင်ပေးခြင်းဆိုသည်မှာ အစိုးရက မိမိနိုင်ငံ အတွင်းရှိ လူသားများအနေဖြင့် အသက်ရှင် ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် လူ့ဂုဏ်သိက္ခာရှိရှိ နေနိုင်ရန်အတွက် လိုအပ်သော အရာများကို ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ (တိုင်းပြည်၏ ဘဏ္ဍာငွေများကို လိုအပ်သော နေရာများသို့ စနစ်တကျစီမံပေးခြင်း၊ ရေရှည်စီမံကိန်းများဖြင့် အကောင်အထည်ပေးခြင်း၊ လူ့အခွင့်အရေး ပညာပေးခြင်းများကို ခွင့်ပြုလုပ်ဆောင်ခြင်း၊ အစိုးရ ကိုယ်တိုင် ပညာပေးမှုများ ပြုလုပ်ခြင်း)

အနှစ်ချုပ်ဖြည့်စွက်ခြင်း

လူ့အခွင့်အရေးလေးစားရန်မှာ လူတိုင်း၏တာဝန်ဖြစ်သော်လည်း နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ အုပ်ချုပ်သူအစိုးရတွင် အဓိက တာဝန်ရှိကြောင်း၊ စာချုပ်စာတမ်းများကို လိုက်နာပါမည်ဟု လက်မှတ်ရေးထိုး ကတိကဝတ်ပြုသူများ ကလည်း အစိုးရ များဖြစ်ကြောင်း ရှင်းလင်းဖြည့်စွက်ပါ။

နက်ရှိုင်းစွာ ဆွေးနွေးခြင်း (Deepening)

(၃၀ မိနစ်)

- သင်တန်းသားများအား အဖွဲ့ငယ် (၃) ဖွဲ့ပြန်ခွဲပြီး အောက်ပါမေးခွန်းများဖြင့် ဆွေးနွေး
 - အဖွဲ့ (၁) လက်ရှိအချိန်အထိ မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရအနေဖြင့် **လေးစားခြင်း (Respect)** တာဝန်ကို ဘယ်အတိုင်းအတာအထိ၊ ဘယ်လို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေတာ တွေရှိလဲ၊ ဘာတွေ ထပ်လုပ်ပေးဖို့လိုအပ်မလဲ၊
 - အဖွဲ့ (၂) လက်ရှိအချိန်အထိ မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရအနေဖြင့် **ကာကွယ်ပေးခြင်း (Protect)** တာဝန်ကို ဘယ်အတိုင်းအတာအထိ၊ ဘယ်လို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေတာ တွေရှိလဲ၊ ဘာတွေ ထပ်လုပ်ပေးဖို့လိုအပ်မလဲ၊
 - အဖွဲ့ (၃) လက်ရှိအချိန်အထိ မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရအနေဖြင့် **ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း (Fulfill)** တာဝန်ကို ဘယ်အတိုင်းအတာအထိ၊ ဘယ်လို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေတာ တွေရှိလဲ၊ ဘာတွေ ထပ်လုပ်ပေးဖို့လိုအပ်မလဲ၊
- အဖွဲ့များကို ပြန်လည်တင်ပြစေပြီး နည်းပြမှ လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်စွက်ပေးရန်၊

နိဂုံးချုပ် အနစ်ချုပ်ခြင်း (Synthesis)

(၁၅ မိနစ်)

- ယခုသင်ခန်းစာ ခေါင်းစဉ် လေ့လာပြီး သင့်အနေဖြင့် ဘယ်လို အသိတွေ အတွေးအမြင်သစ်တွေ ရရှိလိုက်သလဲ ဆိုတာကို စာရွက်ဖြတ်ပိုင်းများပေါ် ရေးစေပြီး တစ်ဦးချင်းပြောခိုင်းပါ။

သင်ခန်းစာ (၆)

လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့် အတွက် လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှု

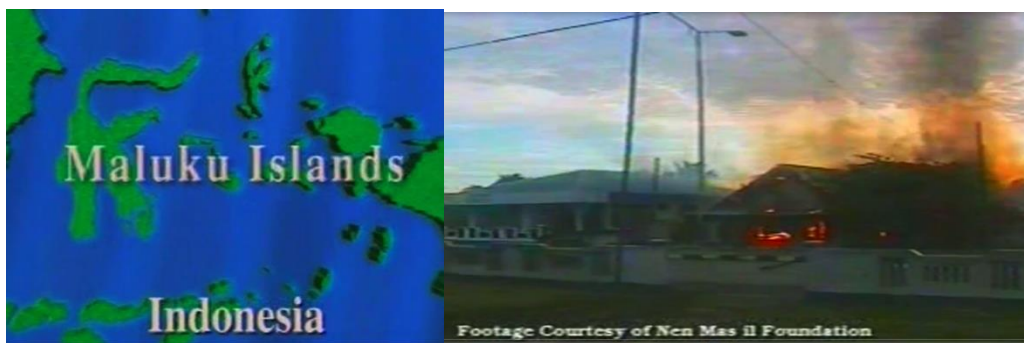
အချိန် (၂.၅၀ နာရီ)

ရည်ရွယ်ချက်

- ✓ လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်နှင့်ပတ်သက်သည့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ပဋိပက္ခများ ဖြေရှင်းမှု အကြောင်း သင်ခန်းစာရယူနိုင်ပြီး နိုင်ငံအတွင်း လုံ့ဆော်ပညာပေးမှုနည်းလမ်းများကို လေ့လာရှာဖွေ လုပ်ကိုင်တတ်စေရန်။
- ✓ ပညာပေးလုပ်ငန်းနှင့် Campaign လုပ်ငန်းများတွင် လိုအပ်သော အချက်များကို သိရှိ ဆွေးနွေးလေ့လာနိုင်ရန်။

လှုပ်ရှားမှု (Activity) Vedio Documentary

(၁၀ မိနစ်)

- Grassroots Voices ဗွီဒီယို မှတ်တမ်းခွဲမှ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင် ဖြစ်ပွားသော ဘာသာရေးပဋိပက္ခ ဖြေရှင်းသည့် မှတ်တမ်းကို ပြသရန်။

နည်းပြမှတ်တမ်း။ ။ ဗွီဒီယိုမှတ်တမ်းမပြသမီ သင်တန်းသူ၊ သင်တန်းသားများအား ဘာသာရေး ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပုံကို လေ့လာမည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် မည်ကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ကြသည်ကို မှတ်သားထားရန် ကြိုတင် အသိပေးပါ။

ဆွေးနွေးခြင်း (Discussion)

(၂၀ မိနစ်)

- သင်တန်းသားများအား အောက်ပါမေးခွန်းများဖြင့် မေးမြန်းဆွေးနွေးပါ
 - ဘာတွေ ဖြစ်ခဲ့လဲ
 - ဘာတွေ လုပ်ခဲ့ကြသလဲ
 - ဘာကို သဘောကျမိသလဲ၊ ဘာကြောင့်လဲ
 - ဘာကြောင့် အောင်မြင်သလဲ
 - မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ဘာတွေ လုပ်နိုင်တာရှိသလဲ (အုပ်စုငယ်ဖွဲ့ပြီး ဆွေးနွေးနိုင်သည်)

ဗဟုသုတပေးခြင်း (Input)

(၁၀ မိနစ်)

- နည်းပြမှ သင်တန်းသားများပြောဆိုချက်ထဲမှ တူညီသော အချက်များကို ထောက်ပြပြီး အောက်ပါ လုပ်ငန်း (၄) ခုကိုဖြည့်စွတ်ရှင်းလင်းပေးပါ။

Prevention/
EducationCampaign/
EventWatch Group
ရပ်ရွာစောင့်ကြည့်ရေး

Media

- (၁) ကြိုတင်ကာကွယ်မှုပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ကြောင်းနှင့် အဲဒီအတွက် ပညာပေးမှုလုပ်ငန်းသည် အရေးကြီးကြောင်း၊ လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်ကို အသိပညာပေးမှုများ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပြုလုပ်သွားရန်လိုအပ်ပါတယ်။
- (၂) လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်ပြီး လူအများသိလာအောင်နှင့် လက်ခံလာအောင် ဘာသာ ပေါင်းစုံပါဝင်သော Campaign များ၊ အခမ်းအနား Event များကို ပြုလုပ်သွားရန် လိုအပ်ပါတယ်။
- (၃) လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ဖိနှိပ်မှုတွေ၊ ကန့်သတ်မှုတွေနဲ့ ချိုးဖောက်မှုတွေကို မိမိတို့ရပ်ရွာအတွင်းတွင် စောင့်ကြည့်လေ့လာသွားဖို့လိုအပ်ပါတယ်။ ရပ်ရွာစောင့်ကြည့်ရေး အဖွဲ့တွေကိုလည်း စနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းထားဖို့လိုအပ်ပါတယ်။ ပြဿနာဖြစ်မှ မဟုတ်ဘဲ ကြိုတင်စောင့်ကြည့်ဖို့လည်းလိုအပ်ပါတယ်။
- (၄) မီဒီယာအခန်းကဏ္ဍကလည်း အရေးကြီးပါတယ်။ မီဒီယာကနေလည်း လွတ်လပ်စွာယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်အတွက် အသုံးပြုဆောင်ရွက်ဖို့လိုအပ်ပါတယ်။ ထို့အတူ မီဒီယာကနေလည်း ဘာသာရေးပဋိပက္ခတွေဖြစ်ပေါ်လာအောင် သွေးထိုး လှုံ့ဆော်တာတွေရှိတဲ့အတွက် သတိနဲ့ စောင့်ကြည့်ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။

Conjunction: အပေါ်က အချက် ၄ ခုထဲမှ ပညာပေးခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လို ဆောင်ရန်၊ ရှောင်ရန် ရှိတယ်၊ ဘယ်လို ထိရောက်အောင် လုပ်ဆောင်မလဲဆိုတာကို လှုပ်ရှားမှု တစ်ခုပြုလုပ်ပြီး လေ့လာသွားကြမယ်။

နက်ရှိုင်းစွာ ဆွေးနွေးခြင်း (Deepening) 1 - Role Play

(၃၀ မိနစ်)

- သင်တန်းသားများအား အဖွဲ့ (၂) ဖွဲ့ခွဲပါ
- အဖွဲ့ (၁) တွင် ပါဝင်သော သူများသည် လူ့အခွင့်အရေးအကြောင်း၊ လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့် ForB အကြောင်း ပညာပေးသူများဖြစ်သည် ဆိုပြီး သင်တန်းသားများကို (Role ပေးပါ) ပြောပြပေးပါ။
 - အဖွဲ့ (၂) တွင်ပါဝင်သော သူများ၏ Role ကိုပြောပြပါ
 - အဖွဲ့ (၂) တွင် ပါဝင်သောသူကို လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ဆွေးနွေး ပညာပေးရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ တစ်ဦးချင်း မျက်နှာချင်းဆိုင်ပြီး ဆွေးနွေးရှင်းပြ ရမည်ဖြစ်ကြောင်း

- ပညာပေးဆွေးနွေးရန်အတွက် သင်တန်းသားများကို တစ်ဦးချင်းစီ စဉ်းစားစေပြီး ၎င်းတို့ အဖွဲ့တွင်း ဆွေးနွေးခိုင်းပါ။ (ဘယ်လို ဆွေးနွေး ပညာပေးမလဲ)
- အဖွဲ့ (၂) တွင် ပါဝင်သော သူများသည် လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်ကို အမြင်မှားနေသူများ၊ အယူအဆ လွဲနေသူများ၊ ဘာသာရေး အစွဲကြီးသူများဖြစ်သည် ဆိုပြီး သင်တန်းသားများကို (Role ပေးပါ) ပြောပြပေးပါ။
 - အဖွဲ့ (၁) တွင်ပါဝင်သော သူများ၏ Role ကိုပြောပြပေးပါ
 - အဖွဲ့ (၁) မှ သူများ မိမိအား လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်ပြီး တစ်ဦးချင်း မျက်နှာချင်းဆိုင်၍ လာရောက်ဆွေးနွေး လိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုအခါ မိမိတို့ အယူအဆ ကို ပြန်လည် ဆွေးနွေးတုံ့ပြန်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုသို့ဆွေးနွေးရာတွင် မိမိအနေဖြင့် လက်ခံလိုလည်း ရသလို၊ လက်မခံဘဲ ပြန်လည် တုံ့ပြန်၍လည်း ရကြောင်း။ တဖက်က ဆွေးနွေးသူ၏ အချက်များကို သဘောကျနှစ်သက်ပါက လက်ခံလိုရပြီး။ သဘောမကျပါက လည်း လက်မခံလိုရကြောင်း ရှင်းပြပါ။
 - မိမိအနေဖြင့် ပြန်လည် တုံ့ပြန်ဆွေးနွေးမည့် အချက်များကို တစ်ဦးချင်းစီ စဉ်းစားစေပြီး ၎င်းတို့ အဖွဲ့တွင်း ဆွေးနွေးခိုင်းပါ။ (ဘယ်လို တုန့်ပြန် ဆွေးနွေးမလဲ)
- အဖွဲ့များ ဆွေးနွေးပြီး အဆင်သင့် ဖြစ်ပြီဆိုပါက အဖွဲ့ (၁) နှင့် အဖွဲ့ (၂) မှ သူများကို မျက်နှာချင်းဆိုင် တန်းစီရပ်စေပြီး နှစ်ဦး တစ်တွဲစီဖြစ်အောင် နေရာချထားပါ။ တစ်တွဲနှင့် တစ်တွဲ နေရာ ကပ်မနေ စေရန် သတိပြုပါ။
- ဆွေးနွေးတဲ့အခါ မိမိဆွေးနွေးဖက်ရဲ့ အားကောင်းသောအချက်၊ အားနည်းသောအချက်များကို သတိပြု မှတ်သားထားရန် ကြိုတင် မှာကြားပါ
- အဖွဲ့ (၁) မှသူများကို စတင်ဆွေးနွေးစေပြီး ဆွေးနွေးမှုကို စတင်စေပါ။
- သင်တန်းသားများ ဆွေးနွေးမှုကို အချိန်သတ်မှတ်ပေးထားပြီး ဆွေးနွေးမှုကို အဆုံးသတ်ပြီး အောက်ပါ မေးခွန်းများဖြင့် ဆွေးနွေးပါ။
 - ဘယ်လိုနေလဲ
 - အောင်မြင်သလား၊ ဘာကြောင့်လဲ
 - မအောင်မြင်တာက ဘာကြောင့်လဲ
 - ဆွေးနွေးဖက်ရဲ့ အားကောက်ချက်များနဲ့ သတိပြုရှောင်ရှားရမယ့် အချက်တွေကဘာတွေလဲ

အားကောင်းချက်များ	သတိပြုရမည့်အချက်များ
- အရည်အချင်း	- အရည်အချင်း
- ချဉ်းကပ်မှုပုံစံ	- ချဉ်းကပ်မှုပုံစံ
- အမူအရာ	- အမူအရာ
- အချိန်	- အချိန်
- အကြောင်းအရာ	- အကြောင်းအရာ
- စကားလုံး	- စကားလုံး
- စိတ်နေသဘောထား	- စိတ်နေသဘောထား

- လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်ကို ပညာပေးမည်ဆိုပါက မိမိအတွက် ဘယ်လို သင်ခန်းစာတွေ ရရှိလိုက်သလဲ

နက်ရှိုင်းစွာ ဆွေးနွေးခြင်း (Deepening 2) - Campaign

(၃၀ မိနစ်)

- သင်တန်းသားများကို အဖွဲ့ငယ် သင့်တော်သလိုခွဲပါ
- အဖွဲ့ငယ်များအနေဖြင့် လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး Event နှင့် Campaign များ ပြုလုပ်ရန် ပြင်ဆင်ရမည်ဖြစ်ကြောင်းပြောပြီး အောက်ပါ မေးခွန်းများဖြင့် ဆွေးနွေးပြင်ဆင်ခိုင်းပါ
 - o ဘာလုပ်နိုင်မလဲ
 - o ဘယ်လိုပုံစံလုပ်နိုင်မလဲ
 - o ဘယ်အချိန်မှာလုပ်မလဲ
 - o ဘယ်သူတွေကို ဖိတ်ကြားမလဲ
 - o ဘာသတင်းစကားတွေ ပေးမလဲ
 - o ဘယ်လိုမီဒီယာတွေ အသုံးပြုမလဲ
- အဖွဲ့များတင်ပြမှုများပြုလုပ်ခိုင်းပါ
- အဖွဲ့များတင်ပြပြီးပါက နည်းပြမှ Campaign tools နမူနာများကို ပြသပြီး ရှင်းပြပေးပါ

ဗဟုသုတပေးခြင်း (Input)

(၄၅ မိနစ်)

အောက်ပါ Campaign Tools များကို ပြသပြီး လေ့လာဆွေးနွေးမှုပြုလုပ်ပါ

- o Poster
- o Songs (ကလေးစစ်သား၊ မြေမြှုပ်မိုင်း)
- o ကာတွန်း Animations များ
 - Hate Speech animation
 - Anti – Discrimination
 - Domestic Violence
 - Land Mind animation
- o Leader speech
 - message of ASSK on Anti-Child Trafficking

Tools များကို ပြသပြီးတိုင်း အောက်ပါမေးခွန်းများဖြင့် မေးမြန်းဆွေးနွေးရှင်းပြပါ

- ဘာကိုသဘောကျသလဲ၊
- ဘယ်အချိန်မျိုးမှာ သုံးနိုင်မလဲ
- ဘယ်အချက်တွေကအားကောင်းချက်ရှိတာတွေရသလဲ

နိဂုံးချုပ် အနှစ်ချုပ်ခြင်း (Synthesis)

(၂၅ မိနစ်)

- လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်ပြီး လေ့လာမှုတွေ၊ သုံးသပ်မှုတွေ၊ လုပ်ငန်းတွေကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြပြီးဖြစ်သည်။ ကိုယ်တစ်ဦးချင်းအနေနဲ့ ဘာတွေလေ့လာသင်ယူလိုက်ရပါသလဲ၊ သက်ဆိုင်ရာ အလိုက် ဖြေခိုင်းပါ (အောက်ပါ ဇယားပေး၍လည်း ဖြေဆိုခိုင်းလို့ ရပါသည်)

